

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 වියාචනය කළ මත

නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ “අධිකාරිය” සහ එහි පරිපාලිතයන්ගේ "සමුහය" 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්, සාරාංශගත වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලින් සමන්විත 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ ඒකාබද්ධ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ සහ 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

අධිකාරියේ සහ සමුහයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ මම මතයක් ප්‍රකාශ නොකරමි. මතය ව්‍යාචනය සඳහා පදනම කොටසේ සාකච්ඡා කර ඇති කරුණුවල වැදගත්කම හේතුවෙන් මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් විගණන මතයක් සඳහා පදනමක් සැපයීමට ප්‍රමාණවත් හා උචිත විගණන සාක්ෂි ලබාගැනීමට මා හට නොහැකි විය.

1.2 වියාචනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය වියාචනය කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිතීන් යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ මතය වියාචනය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී, අධිකාරිය අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරිත්වය අධිකාරිය ඇවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා අධිකාරියේ අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීමද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

අධිකාරියේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධව පරීක්ෂා කිරීමේ වගකීම, සම්බන්ධ පාර්ශව විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව, අධිකාරියේ වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 විගණන විෂය පථය (මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම)

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සැමවිටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මක භාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්ස්ථානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන් , චේතනාන්විත මහභරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟ හැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද , අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය , ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් අධිකාරියේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාලත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ජරකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව්කිරීම් වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව්කිරීම් ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතුය. කෙසේ වුවද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් වීමට හැකිය.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම් අගයන ලදී.

හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ අධිකාරියේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;
- යම් අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ අධිකාරියේ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, අධිකාරිය ක්‍රියා කර ඇති බව,
- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,
- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව,

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ විගණන නිරීක්ෂණ

1.5.1 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම පිළිබඳ අභ්‍යන්තර පාලනය

ගනුදෙනු කළමනාකාරිත්වයේ පොදු සහ නිශ්චිත අධිකාරිබලය සහිතව ක්‍රියාත්මක කිරීම, අදාළ වන වාර්තාකරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට අවශ්‍ය වන පරිදි ගනුදෙනු සටහන් කිරීම සහ වත්කම් සඳහා ගිණුම් කටයුතුභාවය පවත්වාගෙන යාම, කළමනාකාරිත්වයේ පොදු සහ නිශ්චිත අධිකාරි බලය සහිතව පමණක් වත්කම්වලට ප්‍රවේශ වීම, සටහන් කරන ලද වත්කම් සඳහා වූ ගිණුම්කටයුතුභාවය පවත්නා වත්කම් සමඟ සාධාරණ කාල වකවානුවලදී සැසඳීම සහ වෙනස්කම් ඇතොත් ඒවා සම්බන්ධයෙන් නිසි පියවර ගැනීම ආදිය සඳහා සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාගැනීමට ප්‍රමාණවත් “මනාලෙස සැලසුම් කරන ලද” අභ්‍යන්තර ගිණුම්කරණ පාලන පද්ධතියක් ආයතනය විසින් පවත්වාගෙන යාම අවශ්‍ය වේ. පොදු ලෙජරය, ජනලය, ජනල් වවුචර්, ගෙවීම් වවුචර් ආදී ප්‍රධාන ගිණුම්කරණ වාර්තා පවත්වාගෙන යාම සම්බන්ධ විගණන නිරීක්ෂණ පහත සඳහන් කර ඇත.

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) අධිකාරිය විසින් විගණනය වෙත ඉදිරිපත් කරන ලද ගනුදෙනුකරුවන්ගේ තැන්පතු වලට අදාළ උපලේඛනය පරීක්ෂා කිරීමේදී 2020 දෙසැම්බර් 31 දක්වා අවස්ථා 04 කදී ගනුදෙනුකරුවන්ගේ තැන්පතු ඉක්මවා රු.මිලියන 6,042.68 ක් අධිකාරිය විසින් ප්‍රාග්ධන වියදම් ලෙස වැයකර තිබීම නිසා එම ගනුදෙනුකරුවන්ගේ තැන්පතු ශේෂය සෘජු අගයක් වී තිබුණි.	ගනුදෙනුකරුවන්ගේ තැන්පතු ශේෂයට එරෙහිව ප්‍රාග්ධන වියදම් ලියා හැරීම නිසා මෙම සෘණ අගය ලැබී ඇති අතර සමස්ථ ගනුදෙනුකාර තැන්පතු සෘණ ශේෂය නිවැරදි කිරීමට 2021 දෙසැම්බර් 31 දිනට කටයුතු කරනු ලැබේ.	සේවාදායක ව්‍යාපෘතිවල ප්‍රාග්ධන වියදම් නිවැරදිව හඳුනාගැනීමට හැකිවන පරිදි ගිණුම් ක්‍රමය සකස් කළ යුතුය.

1.5.2 ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූල නොවීම

අදාළ ප්‍රමිතියට යොමුව සහිතව අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 01- මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉදිරිපත් කිරීම		
(i) ප්‍රමිතිය ප්‍රකාරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කිරීම සහ ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා වන සංකල්පනාත්මක රාමුවෙන් විස්තර වන පරිදි වත්කම්වල සාධාරණ අගය මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළින් නිරූපණය කළ යුතු වේ. එසේ වුවද, 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට බලාත්මක වන පරිදි, 2021 වර්ෂයේදී අධිකාරිය විසින් සිදුකරන ලද තක්සේරුවක් අනුව අධිකාරිය සතු ආයෝජන දේපලවලින් කොටසක් (ගොඩනගන ලද දේපල, නිවාස ව්‍යාපෘති සහ අධිකාරිය සතු දේපල) එකතුව රු.මිලියන 602,256 කට තක්සේරුකර තිබූ නමුත් සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල එම තක්සේරු කරන ලද අගයන් ගැලපීම් කර නොතිබුණු අතර ගිණුම් සටහනක් මගින් පමණක් හෙළිදරව් කර තිබුණි. 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයේ දැක්වෙන අධිකාරියේ ආයෝජන දේපලවල ධාරණ අගය රු.මිලියන 96,706 ක් වූ අතර 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට තක්සේරු කරන ලද ආයෝජන දේපල වටිනාකම හා මෙම වටිනාකම අතර වෙනස රු.මිලියන 505,550 ක් වන බව ද නිරීක්ෂණය විය. මේ අනුව වත්කම්වල සාධාරණ අගය මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළින් නිරූපණය නොවන බව නිරීක්ෂණය විය.	2021 වර්ෂයේදී සිදු කරනු ලැබූ වත්කම් තක්සේරු වාර්තාව පදනම් කර ගෙන ගිණුම් වලට සිදු කිරීමට අවශ්‍ය ගැලපීම් හා අනාවරණය කිරීම් සිදු කිරීමේ කාර්යය බාහිර විගණන ආයතනයක් හරහා සිදු කරගෙන යනු ලබන අතර එකී කාර්යය අවසන් වීමත් සමඟ ඒ සඳහා අධිකාරියේ විගණන කමිටුවේ හා කළමනාකරන මණ්ඩලයේ අනුමැතිය සහිතව අවශ්‍ය ඉදිරි ක්‍රියාමාර්ග ගනු ලබන බව දන්වා සිටීමට කැමැත්තෙමු.	වත්කම්වල සාධාරණ අගය මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළින් නිරූපණය කිරීමට කටයුතු කළ යුතු වේ.

(ii)	<p>ප්‍රමිතයෙහි 28 ඡේදය අනුව බදුකරුවන් විසින් එකවර හෝ වාරික වශයෙන් ගෙවීම් කළ ද උපවිත පදනම මත මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී විලම්භිත කල්බදු වගකීමෙහි මුළු වටිනාකම ගිවිසුමට එළඹෙන අවස්ථාවේදී හඳුනාගත යුතු වේ. එසේ වුවද 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට රු.මිලියන 10,439.68 ක කල්බදු වටිනාකමක් සහිත කල්බදු දේපල සඳහා මුදල් පදනම මත එකී වගකීම හඳුනාගෙන තිබූ බව විගණනයට නිරීක්ෂණය විය. එමෙන්ම තවත් කල්බදු දේපල 216 ක් සඳහා විලම්භිත කල්බදු වගකීම් වටිනාකම හඳුනාගෙන මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ ඇතුළත් කර නොතිබුණි.</p>	<p>අදාළ අවස්ථා සම්බන්ධ නිවැරදි කිරීම් ඉදිරියේ දී සිදුකරනු ලැබේ.</p>	<p>විලම්භිත කල්බදු වගකීමෙහි මුළු වටිනාකම ගිවිසුමට එළඹෙන අවස්ථාවේදී හඳුනාගත යුතු වේ.</p>
------	--	---	---

(ආ)	<p>ශ්‍රී ලංකා මූල්‍ය වාර්තාකරණ ප්‍රමිති අංක 15 අනුව ගනුදෙනුකරුවන් සමඟ ගිවිසුම්වලින් පැන නගින අයහාර වෙන වෙනම හඳුනාගත යුතු වුවත් අධිකාරිය සේවාදායක ව්‍යාපෘති (Client Projects) වලින් පැන නගින ලද ආදායම හෝ වියදම ඒ අනුව හඳුනාගෙන නොතිබුණි. ඒ වෙනුවට සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී ගනුදෙනුකරුවන්ගෙන් ලද රු. මිලියන 4,679.65 ක් වූ තැන්පතු මුදලින් එදින දක්වා එම ව්‍යාපෘති වෙනුවෙන් වැය කරන ලද වියදම වූ එකතුව රු. මිලියන 4,298.15 ක් අඩුකර සමාලෝචිත වර්ෂයේ අවසාන දිනට ශේෂය හඳුනාගෙන තිබුණි. එමෙන්ම වැඩ නිමවෙමින් පවතින සේවාදායක ව්‍යාපෘති කෙරිගෙන යන වැඩ ලෙස හඳුනාගෙන නොතිබුණි.</p>	<p>ගනුදෙනුකරුවන්ගේ ව්‍යාපෘති වලින් පැන නගින ලද ලාභය හෝ අලාභය වෙනමම හඳුනා ගැනීමේ ක්‍රමවේදයක් නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් අනුගමනය නොකරයි.</p>	<p>ප්‍රමිතයේ ප්‍රතිපාදන අනුව සේවාදායක ව්‍යාපෘති සම්බන්ධයෙන් ලාභ හෝ අලාභ වෙන වෙනම හඳුනාගැනීමට කටයුතු කල යුතුය.</p>
-----	---	--	---

(ඇ)	<p>ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 16 - දේපල, පිරියත සහ උපකරණ 51 ඡේදය ප්‍රකාරව ආයතනයක් විසින් සෑම මූල්‍ය වර්ෂයක් අවසානයේදීම එහි වත්කම්වල සුන්බුන් අගය සහ ප්‍රයෝජනවත් ජීවිත කාලය නැවත සමාලෝචනය කළ යුතු අතර එම අපේක්ෂිත අගයන් පෙර ඇස්තමේන්තුවලින් වෙනස් වන්නේ නම් ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 08 ප්‍රකාරව ඇස්තමේන්තුගත දෝෂය නිවැරදි කළ යුතු වේ. කෙසේ වුවද අධිකාරිය විසින් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට පැවති ලියාහල අගය රු.මිලියන 2,909.53 ක් වූ</p>	<p>එකඟ වේ .අධිකාරියේ ස්ථාවර වත්කම් අතරින් දැනට භාවිතයේ පවතින නමුත් ක්ෂය වී අවසන් වූ වාහන ප්‍රත්‍යාගණනය සිදුකර 2023 වර්ෂය තුළදී අවසන් කිරීමට කටයුතු කරනු ලැබේ. එමෙන්ම අනෙකුත් ස්ථාවර වත්කම් ද කාණ්ඩ වශයෙන් ප්‍රත්‍යාගණනය කිරීමේ ක්‍රියාවලිය ආරම්භ කිරීමට ඉදිරියේදී කටයුතු කිරීමට බලාපොරොත්තු වේ. ඒ අනුව අදාළ යාවත්කාලීන කිරීම්</p>	<p>සෑම මූල්‍ය වර්ෂයක් අවසානයේදීම වත්කම්වල එලදායී ජීවිත කාලය සමාලෝචනය කර අවශ්‍ය ගැලපීම් කල යුතු වේ.</p>
-----	--	---	--

වත්කම් සම්බන්ධයෙන් සුන්බුන් අගය සහ ප්‍රයෝජනවත් ජීවිත කාලය නැවත සමාලෝචනයට කටයුතු කර නොතිබුණි. තවද, අධිකාරියට අයත් රු.මිලියන 729.20 ක් වූ වත්කම් සම්පූර්ණයෙන් ක්ෂය කර තිබූ අතර තවදුරටත් භාවිතා කරමින් පැවති නමුත් එම වත්කම්වල ඇස්තමේන්තුගත දෝෂය නිවැරදි කිරීම සම්බන්ධයෙන් සුදුසු පියවර ගෙන නොතිබුණි.

සිදුකිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ.

(ඇ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 17 හි ප්‍රතිපාදනවලට පටහැනිව අධිකාරිය විසින් කැබරට් 28 ක් මූල්‍ය කල්බදු ක්‍රමයට මිලදී ගැනීමට අදාළව සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට අවිනිශ්චිත පොලී ගිණුම් ශේෂය වූ රු. මිලියන 56.41 ක් එදිනට ණය මුදලින් අඩු කර දක්වා නොතිබීම නිසා ජංගම වගකීම් රු.මිලියන 11.88 කින්ද ජංගම නොවන වගකීම් රු.මිලියන 44.53 කින්ද අධිගණනය වී තිබුණි.

ඊට අදාළ ගිණුම්කරණ සටහන නිවැරදි කර පෙන්වීමට 2021 වර්ෂයේ සිට කටයුතු කරනු ලැබේ.

කල්බදු ණය හිමියන්ගෙන් අවිනිශ්චිත පොලී ශේෂය අඩුකර දැක්විය යුතුය.

(ඉ) රාජ්‍ය ප්‍රදාන සඳහා වූ ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 20 හි 12 ඡේදය අනුව සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට අධිකාරිය වෙත මහා භාණ්ඩාගාරයෙන් ලැබී තිබූ රු. මිලියන 357.39 ක රාජ්‍ය ප්‍රදාන සම්බන්ධව ක්‍රමක්ෂය ගණනය කර නොතිබූ අතර එම ප්‍රදාන ක්‍රමය කාර්යක්ෂම සඳහා අධිකාරිය වෙත ලැබුණේද යන්න පිළිබඳවද කිසිදු තොරතුරක් විගණනය වෙත ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.

ප්‍රදානයට අදාළව ඉදිකරන ලද වත්කම් සම්බන්ධව තොරතුරු සොයාගැනීමට ඇති අපහසුතාවය හේතුවෙන් රු. මිලියන 357.39 ක් වටිනාකමැති ප්‍රදාන එසේ ක්‍රමක්ෂය සිදුකර නොමැත.

ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 20 අනුව රාජ්‍ය ප්‍රදාන ගිණුම්ගත කල යුතු වේ.

(ඊ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 36 - වත්කම් භානිකරණය

(i) ප්‍රමිතයේ 12 වන ඡේදයේ සඳහන් පරිදි වත්කම් අගය අඩුවීම පිළිබඳ යම් ලක්ෂණ පවතී නම් අදාළ ශේෂ සඳහා භානිකරණ පරීක්ෂාවන් සිදුකල යුතුවේ. එහෙත් වැඩි අතරමඟ නවතා දමා තිබූ ව්‍යාපෘති 11 ක් සඳහා වූ නොනිම් වටිනාකම රු.මිලියන 350.58 ක් 2018 වර්ෂයේ සිට නොනිම් වැඩ ගිණුම යටතේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල නොවෙනස්ව ඉදිරියට ගෙන එමින් පැවතුනද එවැනි භානිකරණ පරීක්ෂාවක් සිදුකර නොතිබුණි.

එකතුව රු. මිලියන 349.67 වියදමක් සහිත මිනොට මුල්ල හා කොටුවේගොඩ ව්‍යාපෘතිවල ඉඩම් අත්පත්කර ගැනීම් අවසන්ව නොමැත.

ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිය අනුව භානිකරණ පරීක්ෂාවක් සිදුකොට ගිණුම්ගත කල යුතුය.

සෙසු ව්‍යාපෘතිවල වර්තමාන ප්‍රගතිය ඉඩම් අංශය වෙතින් ලබා ගෙන අදාළ ව්‍යාපෘති තවදුරටත් ක්‍රියාත්මක නොවන්නේ නම් කළමනාකර මණ්ඩල අනුමැතිය ලබා ගෙන පොත් වලින් ඉවත් කිරීම හා ඊට අදාළ ගැලපීම් 2022 වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන

තුළ සිදුකිරීමට කටයුතු සිදු කරනු ලැබේ.

- (ii) ප්‍රමිතියේ 09 වන ඡේදය අනුව ආයෝජන දේපළ වලට අදාළ භානිකරණ අගයන්ද හඳුනාගෙන නොතිබුණි. 2019 වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට සහ 2020 වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට අධිකාරිය විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද ආයෝජන දේපළ උපලේඛන සැසඳීමේ දී දේපල 49 ක වටිනාකම රු. මිලියන 1,319.85 කින් වැඩි වී තිබුණද එම දේපළ වලට අදාළ සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයේ වර්ෂයේ එකතු කිරීම් ලෙස රු.මිලියන 920.02 ක් පමණක් සටහන් කර තිබීම හේතුවෙන් ඒ අතර රු.මිලියන 399.83 ක වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය. එමෙන්ම ආයෝජන දේපල 12 ක අගය පෙර වසරට සාපේක්ෂව රු.මිලියන 4,651.72 කින් අඩුවී තිබූ නමුත් එම අඩුවීම් ද මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ගලපා නොතිබුණු අතර මෙම වෙනස්වීම් වලට අදාළ හේතු විගණනයට ඉදිරිපත් නොකරන ලදී.

ව්‍යාපෘති වල තක්සේරු දේපල වල වටිනාකම් වැඩිවීම නිසා මූල්‍ය ජර්‍යාගනවලට ඇති වී ඇති බලපෑම ගිණුම්වල හෙලිදරව් කළ යුතු ආකාරය සම්බන්ධයෙන් ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලිය මඟින් සුදුසුකම් ලත් බාහිර විගණන සමාගමක් වෙත කාර්යය පැවරුම් කර ඇති අතර ,එමඟින් ලැබෙන නිර්දේශ මත අදාළ ගැලපීම් 2021 වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල නිරූපණය කිරීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.

භානිකරණ පරීක්ෂාවක් සිදුකොට භානිකරණ අලාභ වෙනම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ගැලපිය යුතුය.

- (උ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 38 හි 21 වන ඡේදයේ දැක්වෙන පරිදි අස්පාඨ්‍ය වත්කම් වෙතම හඳුනා ගත යුතු වුවද එයට පටහැනිව අධිකාරිය සතු පිරිවැය රු.මිලියන 23.21 ක පද්ධති සහ මෘදුකාංග, දේපල පිරියත හා උපකරණ යටතේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල දක්වා තිබුණි. ඒ අනුව දේපළ පිරියත හා උපකරණ වල පිරිවැය එම ප්‍රමාණයෙන් අධිගණනය වී තිබුණු අතර අස්පාඨ්‍ය වත්කම් උණ ගණනය වී තිබුණි.

විගණන මඟින් පෙන්වා දී ඇති පරිදි පද්ධති සහ මෘදුකාංගවල පිරිවැය 2021 වර්ෂයේ සිට අස්පාඨ්‍ය වත්කම් යටතේ පෙන්වීම කිරීමට කටයුතු සිදු කරනු ලබන දන්වා සිටිමි.

අස්පාඨ්‍ය වත්කම් මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ වෙනම දැක්විය යුතුය.

- (ඌ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 40- ආයෝජන දේපල
 - (i) මෙම ප්‍රමිතියේ 16 ඡේදය අනුව ආදායම් උත්පාදනය වන හා අනාගත ආයෝජන අවස්ථා ඇති දෑ ආයෝජිත දේපල ලෙස හඳුනා ගත යුතු වුවත් ඊට පටහැනිව කිසිදු ආදායමක් උත්පාදනය නොකරන නගර සංවර්ධන හා අලංකරණ කටයුතු සඳහා වූ ව්‍යාපෘති 13 ක් වෙනුවෙන් අධිකාරිය විසින් වැයකරන ලද රු.මිලියන 508.86 ක් හා 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට අනුව

ආදායම් උත්පාදනය නොවන වෙනත් දේපල වශයෙන් හඳුන්වා ඇති ව්‍යාපෘති 24 ක් වෙනුවෙන් වැයකරන ලද රු.මිලියන 10,099.67 කින් පැන නගින ලද වත්කම් ප්‍රාග්ධන වැඩි දියුණු වීම් සඳහා වේ. වෙනත් ආයතන සඳහා සිදුකල ව්‍යාපෘති 05 න් 03 ක් ගනුදෙනුකාර ව්‍යාපෘතිවලට

ප්‍රමිතයේ විධිවිධාන අනුව ආයෝජන දේපළ හඳුනාගත යුතුය.

ලියාහල අගය රු. මිලියන 43.19 ක් වූ අධිකාරිය සතු දේපල, පිරියත මෙන්ම රු.මිලියන 849.27 ක් වූ වෙනත් ආයතන වෙනුවෙන් සිදුකළ ව්‍යාපෘති 03 ක් ද ආයෝජන දේපල ලෙස ගිණුම්ගත කර තිබුණි. තවද ප්‍රමිතයේ 07 ඡේදය අනුව අනාගතයේදී ආයෝජන අවස්ථාවන්හි ආයෝජන කිරීමට යෝජිත දේපල වන්නේ නම් එම දේපලද ආයෝජන දේපල වශයෙන් ගිණුම්ගත කළ යුතුය . නමුත් පාර්ලිමේන්තු ඉඩමට අයත් අක්කර 1,167 ක් වූ ඉඩමින්, අක්කර 37 ක් නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ සංවර්ධන ව්‍යාපෘති වෙනුවෙන් වෙන්කර තිබුණද එම ඉඩම් කොටස් තක්සේරු කර ආයෝජන දේපල යටතේ ගිණුම්ගත කර නොතිබුණි.

ඇතුළත් කිරීමට එකඟ වී ඇත.

(ii) ප්‍රමිතයේ 30,32 (අ) සහ 34 ඡේදවල දක්වා ඇති ව්‍යාපාරික 33-35 ඡේදවල දක්වන ලද සාධාරණ වටිනාකම් ආකෘතිය හෝ 56 ඡේදයෙහි සඳහන් පිරිවැය ආකෘතිය ආයතනයක් විසින් එහි ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිය ලෙස තෝරා ගත යුතු වේ. ප්‍රමිතයේ ඡේද අංක 53 අනුව, සාධාරණ වටිනාකම විශ්වාසදායී ලෙස මිනුම් කිරීමට හැකියාවක් නොපවතින අවස්ථාවකදී හැර තෝරාගත් ප්‍රතිපත්තිය සියළුම ආයෝජන දේපල ගිණුම් තැබීම සඳහා භාවිතා කළ යුතු වේ. එසේ වුවද, නියැදි විගණන පරීක්ෂාවට අනුව අධිකාරිය විසින් ඇතැම් ආයෝජන දේපල පිරිවැයටත්, ඇතැම් ඒවා ප්‍රත්‍යාගණන අගයටත් ඇතැම් අවස්ථාවල වටිනාකම් දෙකේම එකතුවක් ලෙසද මූල්‍ය ප්‍රකාශවල වාර්තා කරන බව නිරීක්ෂණය විය .

2021 වර්ෂයේදී සිදු කරනු ලැබූ වත්කම් තක්සේරු වාර්තාව පදනම් කර ගෙන ගිණුම්වලට සිදු කිරීමට අවශ්‍ය ගැලපීම් හා හෙළිදරව් කිරීම් සිදු කිරීමේ කාර්යය බාහිර විගණන ආයතනයක් හරහා සිදු කරගෙන යනු ලබන අතර එකී කාර්යය අවසන් වීමත් සමඟ ඒ සඳහා අධිකාරියේ විගණන කමිටුවේ හා කළමනාකරන මණ්ඩලයේ අනුමැතිය සහිතව අවශ්‍ය ඉදිරි ක්‍රියාමාර්ග ගනු ලබන බව දන්වා සිටීමට කැමැත්තෙමු

ප්‍රමිතයේ නිර්දේශිත පරිදි ආයෝජන වත්කම්වල සාධාරණ අගය මූල්‍ය ප්‍රකාශන වලින් නිරූපනය වන ලෙස ගිණුම් ප්‍රතිපත්ති තෝරාගෙන ක්‍රියාත්මක කළ යුතුය.

1.5.3 ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති විගණන නිරීක්ෂණය

කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම

නිර්දේශය

ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 17 ට හා අධිකාරියේ කල්බදු ආදායම් සම්බන්ධ ගිණුම් ප්‍රතිපත්ති අංක 1.4.6.7 ටද පටහැනිව සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට අධිකාරිය විසින් පිළියෙල කළ මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයේ බදු කාල සීමාව හඳුනා නොගත් කල්බදු දේපල 311 ක් පැවති අතර ඒවායේ කල්බදු ප්‍රතිශ්චාව රු.මිලියන 840.93 ක් වූ අතර එයට අදාල කල්බදු ආදායම් කිසිවක් හඳුනාගෙන

ආදායමෙහි නිරවද්‍යතාවය තහවුරු කර අවශ්‍ය ගැලපීම් ගිණුම් ප්‍රකාශනයන් වලට ගැලපීම 2022 වර්ෂයේදී මූල්‍ය ප්‍රකාශනයෙහි සිදු කිරීමට බලාපොරොත්තුවේ.

ප්‍රමිතයට හා අධිකාරියේ කල්බදු ආදායම් සම්බන්ධ ගිණුම් ප්‍රතිපත්තිය අනුව කල්බදු ආදායම හඳුනාගත යුතුය.

නොතිබුණි. ඊට අමතරව අධිකාරිය විසින් විගණනය වෙත ලබා දෙන ලද තොරතුරු අනුව කල්බදු කාල සීමාවේ ආරම්භක දිනයක් සඳහන් නොවන රු.මිලියන 6,433.13 ක වටිනාකම ඇති කල්බදු දේපල 304 ක් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දක්වා තිබූ අතර ඒ සඳහා සමාලෝචිත වර්ෂය වෙනුවෙන් රු.මිලියන 2,048.95 ක කල්බදු කුලී ආදායමක් ද හඳුනාගෙන තිබුණි.

1.5.4 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට අධිකාරිය විසින් පිළියෙල කර තිබූ ශේෂ පිරික්සුමෙහි ඇතුළත්ව තිබෙන රු.මිලියන 628.51 ක වටිනාකම සහිත හර ශේෂ 03 ක් හා රු. මිලියන 628.49 ක වටිනාකම සහිත බැර ශේෂ 04 ක් සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනයන් සකස් කිරීමේදී සැලකිල්ලට ගෙන නොතිබුණි.	අදාළ නිවැරදි කිරීම් 2021 වර්ෂයේ සිදුකරනු ලැබේ.	ශේෂ පිරික්සුමෙහි වන සියලු ශේෂ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට ඇතුළත් වන පරිදි ගිණුම්කරණ ක්‍රියාවලිය සකස්විය යුතුය.
(ආ) අධිකාරිය පිහිට වූ 1979 වසරේ සිට සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දින දක්වා වූ කාලය තුළ විටින් විට අධිකාරිය විසින් ක්‍රියාත්මක කරන ලද ව්‍යාපෘති 1303 ක් සඳහා වැය කරන ලද එකතුව රු.මිලියන 162,280.56 ක වියදම්, සංවර්ධන වියදම් නමින් ප්‍රාග්ධන වියදම් ගිණුම් 115 ක් යටතේ පොදු ලෙජරයේ ඇතුළත් කර තිබුණි. මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කිරීමේදී එම ශේෂයන් කෙරීගෙන යන වැඩ, ආයෝජිත දේපල, ඉඩම් හා ගොඩනැගිලි, ගනුදෙනුකරුවන්ගේ ව්‍යාපෘති හා සම්පූර්ණ කළ නිවාස යන වත්කම් අයිතම 5 ක් යටතේ එකිනෙක වර්ගීකරණය කර ඇතුළත් කර තිබුණි. මේ හේතුවෙන් වත්කම් නිරූපණය කිරීම සඳහා ලෙජරය තුළ නිවැරදි හා පැහැදිලි ක්‍රමවේදයක් නොතිබූ බව නිරීක්ෂණය විය. තවද අධිකාරිය විසින් භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ පද්ධතිය මූල්‍ය වාර්තා සකස් කිරීම සඳහා සෘජුවම උපයෝගී කර ගත නොහැකි බවද නිරීක්ෂණය විය.	මේ සම්බන්ධයෙන් පද්ධතිය තුළ සිදු කල යුතු වෙනස්කම් සිදුකිරීම සඳහා අවශ්‍ය කමිටුවක් පත් කිරීමට ඊට අදාළ වැඩිදුර උපදේශනයන් රජයේ විගණන අංශය මගින් ලබාගෙන 2022 ගිණුම් වලට අදාළව ශේෂ පත්‍රය සංශෝධනය කර ඉදිරිපත් කිරීමට කටයුතු සිදු කරනු ලබන බව කාරුණිකව දන්වමි.	ගිණුම් ක්‍රමය යලි සමාලෝචනය කර වත්කම් නිරූපනය වන පරිදි ගිණුම් ක්‍රමය සකස් කල යුතුය.

(ඇ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට අධිකාරියේ ලෙජරය ඇසුරෙන් පිළියෙල කරන ලද ශේෂ පිරික්සුමෙහි ඇතුළත් මුළු වත්කම්වල ධාරණ වටිනාකම එදිනට වගකීම් සහ හිමිකම් වල එකතුවට සමාන නොවන බැවින් ඒ අතර වූ රු.මිලියන 2,147 ක් වූ වෙනස රඳවාගත් අතිරික්ත ගිණුම යටතේ ශේෂ පිරික්සුම තුළ දක්වා තිබුණි. නමුත් මෙම ගිණුම අධිකාරියේ පොදු ලෙජරය තුළ දක්වා නොතිබුණි. එමෙන්ම මෙම රඳවාගත් අතිරික්ත ගිණුමේ ශේෂය වර්ෂ 2016 සිට 2019 දක්වා වූ කාලයට අදාල වූ අතර ශේෂ පිරික්සුමේ දැක්වෙන රු.මිලියන 73,478.73 ක ශේෂය වර්ෂ 2015 දක්වා කාලයට අදාල වන බැවින් එම එකිනෙක ශේෂයන් එකතු කල විට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයේ 2020 ජනවාරි 01 දිනට වූ හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනයේ දැක්වෙන 2020 ජනවාරි 01 දිනට සමුච්චිත ලාභයට සමාන විය යුතු නමුත් ඒ අතර රු.මිලියන 10.26 ක වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය.

මෙම ප්‍රකාශය සමඟ එකඟ වේ. RETSUP ලෙස ශේෂ පිරික්සුමේ දක්වා ඇති රු.මිලියන 2,147 ක මුදලින් නිරූපණය වනුයේ අධිකාරිය 2016 වර්ෂයේ සිට 2019 වර්ෂය දක්වා එකිනෙක වර්ෂයන් තුළ වාර්තා කර තිබූ ලාභ හා අලාභයන්ගේ සමස්ත එකතුව වේ.

රඳවාගත් ලාභය ස්කන්ධය වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශය හරහා මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයට ගැලපිය හැකි පරිදි ගිණුම් ක්‍රමය සකස් විය යුතුය.

(ඈ) අධිකාරිය විසින් 2021 සහ 2022 වර්ෂවලදී 99 අවුරුදු කල්බදු පදනමට ලබාදී තිබූ ඉඩම් 02 ක් වෙනුවෙන් රු.මිලියන 2,098.2 ක් 2019 හා 2020 වර්ෂවල අධිකාරියට ලැබීම් ලෙස සලකා මුදල් පදනමින් එම වටිනාකම විලම්භිත කල්බදු වගකීම් ලෙස සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල හඳුනාගෙන තිබුණි. තවද කල්බදු කාල සීමාව ඉක්ම වූ රු.මිලියන 7.15 ක වටිනාකම සහිත කල්බදු දේපල 11 ක්ද අධිකාරියේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ අන්තර්ගත වීම හේතුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට එකතුව රු.මිලියන 2105.35 කින් විලම්භිත කල්බදු වගකීම් වටිනාකම අධිගණනය වී තිබුණි.

පෙන්වාදෙන ලද නිරීක්ෂණයේ අන්තර්ගත අවස්ථා 03 ම පිළිගෙන ඇත. මෙයින් අවස්ථා 02 ක් එළඹෙන 2021 වර්ෂයේ දී නිවැරදි කිරීම් සිදු කෙරේ.

විලම්භිත කල්බදු වගකීම් නිවැරදිව හඳුනාගෙන ගිණුම්ගත කල යුතුය.

(ඉ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයේ විලම්භිත බදු වටිනාකම යටතේ

නව කල්බදු වටිනාකම රු.මිලියන 294.84 වැරදි නිවැරදි කිරීම්/ ජර්නල්

විලම්භිත කල්බදු ඇතුළු ශේෂවල නිවැරදිතාවය හා පැවැත්ම තහවුරු කරගැනීම සඳහා අදාල

දැක්වෙන නව කල්බදු සහ වැරදි නිවැරදි කිරීම් ලෙස දක්වා ඇති රු.මිලියන 6,497.52 ක් වූ වටිනාකම සම්බන්ධයෙන් කිසිදු තොරතුරක් විගණනය වෙත ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.

සටහන් මගින් ගිණුම්ගත වූ හර වටිනාකම රු.මිලියන 319.18 හා බැර වටිනාකම රු.මිලියන 235.90

සියලු විස්තර විගණනය වෙත ලබාදිය යුතුය.

(ඊ) නියැදි විගණන පරීක්ෂාවකදී හඳුනාගත් පරිදි සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට විවිධ මූල්‍ය වලින් අධිකාරිය වෙත පරිත්‍යාග වශයෙන් ලැබී තිබූ වත්කම් අයිතම 225 ක් පැවති නමුත් එම වත්කම්වල වටිනාකම තක්සේරු කර මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල දක්වා නොතිබුණි.

පෙර වර්ෂවල විවිධ ආයතන වලින් අධිකාරිය වෙත පරිත්‍යාග වශයෙන් ලැබී තිබූ වත්කම්වල වටිනාකම හඳුනාගෙන 2022 වර්ෂයේ ගිණුම්ගත කිරීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.

පරිත්‍යාග වශයෙන් ලැබෙන වත්කම් තක්සේරුකර මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය තුළ දැක්විය යුතුය.

(උ) අධිකාරිය විසින් වැඩ අවසන් කොට අදාළ ගනුදෙනුකරුට භාර දී තිබූ ව්‍යාපෘතිවලට අදාළව රු. මිලියන 2,126.44 ක වටිනාකම 2020 දෙසැම්බර් 31 දින වන විටද නොනිමි වැඩ යටතේ දක්වා තිබුණි. මේ හේතුවෙන් නොනිමි වැඩ ගිණුම එම ප්‍රමාණයෙන් අධිගණනය වී තිබුණි. තවද සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට රු.මිලියන 103.98 ක ශේෂයක් සහිත වූ ව්‍යාපෘති 8 ක අදාළ කාර්යයන් පිළිබඳව කිසිදු විස්තරයක් සඳහන් නොවූ අතර ස්ථානය පමණක් නොනිමි වැඩ උපලේඛනයේ දක්වා තිබුණි.

රු මිලියන 2,126.44 ක් වූ 2022 වර්ෂයේ නිමකරන ලද නිවාස ව්‍යාපෘති වර්ගීකරණය යටතේ ගිණුම් වල පෙන්වීමට කටයුතු කරනු ලැබේ. ව්‍යාපෘති වලට අදාළව ඒවායේ ව්‍යාපෘති නාමයන් ඉඩම් අංශයේ ඇති තොරතුරු වලට අනුව නිවැරදි කර 2021 ගිණුම් සමඟ ඉදිරිපත් කිරීමට කටයුතු සිදු කරනු ඇත.

වැඩ අවසන් කොට අදාළ ගනුදෙනුකරුට භාර දී තිබූ ව්‍යාපෘති නොනිමි වැඩ වලින් ඉවත් විය යුතු අතර අධිකාරියේ ව්‍යාපෘති පිළිබඳ සියලු විස්තර යාවත්කලීනව පවත්වාගෙන යා යුතුය.

(ඌ) නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ එහි පරිපාලිත සමාගමක් වන වෝටර්ස් ඒජ් සමාගමෙහි ආයෝජිත වටිනාකම ලෙස රු.මිලියන 200 ක් දක්වා තිබුණද මෙම වටිනාකම සඳහා වෝටර්ස් ඒජ් සමාගම කොටස් නිකුත්කර නොතිබුණි.

කොටස් නිකුතුව මෙතෙක් සිදු කර නොමැති බැවින් එම ආයෝජනයට අදාළ කොටස් සහතික පත්‍රය විගණනය වෙත ඉදිරිපත් කිරීමට නොහැකි විය.

කොටස් සහතිකයක් නොමැතිව මෙවැනි මුදල් යෙදවීම් ආයෝජන ලෙස සැලකීමෙන් වැලකිය යුතුය.

(එ) අධිකාරියේ පරිපාලිත සමාගමක් වන ලංකා රෙස්ට් හවුසස් සමාගම වෙත අධිකාරිය සතු තානායම් වල මෙහෙයුම් කටයුතු භාරදී තිබුණි. 2020 දෙසැම්බර් 31 දින වන විට

අධිකාරියේ පරිපාලිත සමාගමක් වන ලංකා රෙස්ට් හවුසස් සමාගම විසින් කළමනාකරණය කරනු ලබන තානායම් 31ක්

සියලු ආයෝජිත වත්කම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්විය යුතුය.

සමාගම සතුව තානායම් 31 ක් පැවති නමුත් මේවා අධිකාරියේ ආයෝජිත දේපල ලෙස ගිණුම්ගත වී නොතිබුණි. 2020 වර්ෂයේ අධිකාරියේ තක්සේරු වාර්තාවට අනුව තානායම් 02 ක් රු.මිලියන 2,004 කට තක්සේරුකර තිබුණු නමුත් අදාළ අගයන් ගිණුම් වලට ගෙන නොතිබීම නිසා ආයෝජිත දේපල උභයගණනය වී තිබුණි.

පැවතියත් තානායම් 29ක අයිතිය අදාළ පළාත් පාලන ආයතන සතු වන අතර නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියට අයත් තානායම් 02, 2020වර්ෂයේ සිදුකරන ලද තක්සේරු වාර්තාවල ඇතුළත් කර ඇත.

(ඒ) 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයේ ජංගම නොවන වගකීම් යටතේ ඉඩම් සඳහා ගෙවිය යුතු වන්දි ලෙස රු. මිලියන 11,831.83 ක් දක්වා තිබුණද 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට අධිකාරිය විසින් විගණනය වෙත තහවුරු කරන ලද තොරතුරු අනුව තවදුරටත් වන්දි හා පොලී ලෙස සටහන් විය යුතු රු.මිලියන 8,894.27 ක් පැවති බැවින් සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට අධිකාරියේ වූ මුළු වගකීම් ද එම ප්‍රමාණයෙන් උභය ගණනය වී තිබුණි.

වියදම් හෝ ආදායම් උපචිත කිරීම හා නිරවුල් කිරීම සිදු කරන ලෙසට අදාළ අංශයන්/ නිලධාරීන් හට උපදෙස් ලබා දී ඇත.

ශේෂ පත්‍ර දිනට පවතින සියලු වත්කම්/ වගකීම් නිවැරදිව ගිණුම්ගත කල යුතුය.

(ඔ) 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට විගණනය වෙත ඉදිරිපත් කර තිබූ ගෙවිය යුතු වන්දි උපලේඛනයේ පැවති රු.මිලියන 366.55 ක ශේෂයන් 04 ක් ඉදිරියට ගෙන ඒමේදී එනම් 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට ඉදිරිපත් කර තිබූ ගෙවිය යුතු වන්දි උපලේඛනයෙන් ඉවත්කර තිබුණි.

2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට ගෙවිය යුතු වන්දි 2020 වර්ෂයේ දී ගෙවීම සහ ඉඩම් අත්පත් කර ගැනීමේ පනතේ 50 වන වගන්තිය අනුව ප්‍රත්‍යාදිෂ්ඨ කිරීම නිසා ඉවත් කරන ලදී.

ප්‍රත්‍යාදිෂ්ඨ කිරීම නිසා වන බලපෑම වසරේ ගනුදෙනුවක් ලෙස සටහන් කල යුතු අතර ආරම්භක ශේෂයෙන් අඩුකර නොදැක්විය යුතුය.

(ඔ) මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයේ ජංගම නොවන වගකීම් යටතේ සහ ජංගම වගකීම් යටතේ සටහන් කර තිබූ 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට ගෙවිය යුතු වන්දි හා පොලී ප්‍රමාණය වූ රු.මිලියන 562.43 ක් නිවැරදිව වර්ගීකරණය වී නොතිබුණි.

අදාළ නිවැරදි කිරීම් 2020 මූල්‍ය ප්‍රකාශන යළි අගය (re-state) කිරීමේදී නිවැරදිව නිරූපණය කිරීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.

ජංගම නොවන වගකීම් සහ ජංගම වගකීම් නිවැරදිව වර්ගීකරණය කල යුතුය.

1.5.5 ඒකාබද්ධ කිරීම

විගණන නිරීක්ෂණය

කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම

නිර්දේශය

- (අ) 2017 වර්ෂයෙන් පසුව පැලියගොඩ වෙයා හවුසස් සමාගමේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය වෙත ලබා නොදීම හේතුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට ඒකාබද්ධ මූල්‍ය ප්‍රකාශන සැකසීමේදී සැලකිල්ලට ගෙන තිබූ යථෝක්ත සමාගමේ රු.මිලියන 267.88 ක වත්කම් හා රු.මිලියන 25.74 ක වගකීම්වල නිවැරදිතාවය ඒකාබද්ධ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනයේදී තහවුරු කරගත නොහැකි විය.
- (ආ) සමූහයට අයත් එහි ව්‍යාපාර ඒකක 05 අතුරින් නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය හා වෝටර්ස් එජ් සමාගම පමණක් සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 19 ප්‍රකාරව පාරිතෝෂික සඳහා ගැලපීම්කර තිබීම හේතුවෙන් සමූහයට අදාළ පාරිතෝෂික වෙන්කිරීම ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 19 ට අනුකූලව සිදු කර නොමැති බව නිරීක්ෂණය විය.
- (ඇ) ඒකාබද්ධ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී සී/ස වෝටර්ස් එජ් සමාගම සඳහා සියයට 100 ක කොටස් හිමිකාරිත්වයකින් යුතු අධිකාරියට සියයට සියයක පාලන බලයක් වක්‍රව හිමිව ඇති උප පරිපාලිත සමාගමක් වූ වෝටර්ස් එජ් රික්‍රියේෂන් සමාගමේ 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය ප්‍රකාශන සමූහයට ඒකාබද්ධ කර නොතිබුණි.

සමාගමේ 2017 දෙසැම්බර් 31 දිනට අදාළව නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය වෙත එම සමාගම විසින් ලබා දී ඇති ගිණුම් වාර්තාවන් මගින් එහි නිවැරදිතාවය තහවුරු කර ගැනීම සඳහා මේ සමඟ ඔබ වෙත ඉදිරිපත් කරමි.

2017 වර්ෂයෙන් පසු මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉදිරිපත් කර නොමැති අතර ඒකාබද්ධ මූල්‍ය ප්‍රකාශන සැකසීම සඳහා විගණනය කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන භාවිතා කල යුතුය.

මව ආයතනය විසින් මේ සම්බන්ධව අදාළ පරිපාලිත සමාගම් වලට අවශ්‍ය උපදෙස් ලබා දීම සිදු කර ඇත. ඒ අනුව, උක්ත පරිපාලිත සමාගම් දෙක විසින් 2023 වර්ෂයේ සිට අවසන් ගිණුම් තුළ ඒ සම්බන්ධ අවශ්‍ය ගැලපීම් සිදු කිරීමට කටයුතු සිදු කරනු ඇත.

ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත නිර්දේශ අනුව ඒකාබද්ධ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කල යුතුය.

ඉහත ප්‍රකාශය හා එකඟ වේ. අධිකාරිය විසින් 2021 වර්ෂයට අදාළව ඒකාබද්ධ ගිණුම් සැකසීමේදී වෝටර්ස් එජ් සමාගමේ සමූහයට අදාළ ගිණුම් උපයෝගී කර ගනු ඇත.

ඒකාබද්ධකරණයේ දී එදිනට සමූහයට අයත් සියලු පරිපාලිතයන් සමූහයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට ඇතුළත් කල යුතුය.

1.5.6 විගණනය සඳහා ලිඛිත සාක්ෂි නොවීම

විෂය	මුදල රු.මි.	නොසැපයූ විගණන සාක්ෂි	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
ආයෝජන දේපල	92,931	අදාල ලිපිගොනු, බදු කාලය, බදු ආරම්භක දිනය, වෙන් වෙන්ව දේපළ හඳුනා ගැනීමට හැකිවන පරිදි දේපල නාම ලේඛණය	විගණන ඡේදයේ සඳහන් ආයෝජන දේපළෙහි අනුව ඉඩම් හා ගොඩනැගිලි 50,99 හා 30 ලෙසද, කාලය අනුව අවුරුදු හා මාසික පදනම් මත ද ඇති සියලු තොරතුරු දක්වා ඇති ආකාරයට වර්ගීකරණය කර ඇත.	අධිකාරියේ ප්‍රධාන වත්කම වශයෙන් ආයෝජන දේපල සම්බන්ධයෙන් විධිමත් පාලනයක්, වාර්තාකරණයක් සඳහා ප්‍රමුඛ අවධානයක් යොමුකළ යුතුය.
ගනුදෙනුකාර තැම්පතු	32.05	ව්‍යාපෘති හඳුනාගැනීමට අදාල කිසිදු තොරතුරක් නොමැත	කරුණු අනාවරණ කර ගැනීම සඳහා මූලාශ්‍ර ලේඛන සොයා බලා එමගින් අවශ්‍ය නිවැරදි කිරීම් කටයුතු 2021 දෙසැම්බර් 31 වන දිනට සිදු කිරීමට කටයුතු සිදු කරනු ලැබේ.	ව්‍යාපෘතිය හඳුනාගැනීමට හැකිවන පරිදි තොරතුරු ඉදිරිපත් කළ යුතුය.

1.6 ලැබිය යුතු සහ ගෙවිය යුතු ගිණුම්
1.6.1 ලැබිය යුතු මුදල්

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් බාහිර පාර්ශවයන් වෙත බදු දී තිබූ රථගාල් 07කින් 2023 පෙබරවාරි 01 දිනට අයකර ගත යුතු වූ හිඟ කුලී ආදායම රු.මිලියන 13.18 ක් වි තිබුණි.	රථගාල් 07 න් 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට අයවීමට තිබූ ආදායම රු.මිලියන 9.07කි. 2023 පෙබරවාරි 01 දිනට එය රු.මිලියන 13.18 කි.	ලැබිය යුතු ශේෂ කඩිනමින් අයකර ගැනීමට ක්‍රියාකල යුතුය.
(ආ) 2022 ජූලි 16 දිනැති අංක 019/502/0970/22 දරණ අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණය මගින් ගරු පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රීවරුන් සඳහා පන්තිපිටිය විරමාවතේ පිහිටි නිවාස 500කින් යුත් නිවාස ව්‍යාපෘතියෙන් වසරක කුලී පදනම මත නිවාස ඒකක 101ක්, වාර්ෂික කුලිය රු.මිලියන 69.45ක් රජයෙන් අධිකාරියට ගෙවීමේ පදනම මත ලබාදී තිබුණි. නමුත් 2023 ජූලි වන විටත් මේ සඳහා කුලිය අධිකාරිය වෙත ලැබී නොතිබූ අතර එක් එක් නිවාසභිමියන් විසින් ගෙවිය යුතු නඩත්තු වියදම් සහ නිවාස ඒකකයන් වෙනුවෙන් ගෙවිය යුතු විදුලිය, ගෑස්, ජලය වෙනුවෙන් අධිකාරියට මුදල් නොගෙවීම නිසා 2023 ජූලි 31 දිනට රු.මිලියන 9.88 ක් අධිකාරියට අයවීමට පැවැතුණි .	මෙම B ගොඩනැගිල්ල කළමනාකරණය කිරීම සඳහා මාසිකව නිවාස ලාභීන්ගෙන් අයවිය යුතු මුදලින් මේ වනවිට රු.916,498.80 ක් ලැබී ඇත. විදුලි සැපයුම් වෙනුවෙන් රු.503,734.35 ක් ද ජල බිල්පත් ලෙස රු.99,810.68 ක්ද ලැබී ඇත. නමුත් කළමනාකරණ කටයුතු සඳහා ද ජල හා විදුලි බිල්පත් සඳහා ද විශාල හිඟ මුදලක්, එනම් රු.මිලියන 9.88 ක් මෙම අධිකාරියට අය වීමට ඇත.	අයවිය යුතු මුදල් කඩිනමින් අයකර ගැනීමට ක්‍රියාකල යුතුය.

- (ඇ) නාගරික පුනර්ජීවන ව්‍යාපෘතිය යටතේ අඩු ආදායම්ලාභී පවුල් සඳහා ලබාදී තිබූ නිවාස ඒකක 11,900කින් 2023 ජනවාරි 31 දිනට රු.මිලියන 798.56 ක් වූ බදු කුලී සහ රු.මිලියන 154.19 ක් වූ ජල බිල්පත් වෙනුවෙන් එකතුව රු.මිලියන 952.75 ක් හිඟ හිට තිබුණි .
- 2023 ජනවාරි 31 දිනට නිවාස අයවිය යුතු මුදල් 11900 සඳහා හිඟ නිවාස කුලී කඩිනමින් අයකර ගැනීමට අවශ්‍ය මුදල රු. මිලියන 798.56 හා හිඟ ජල ගාස්තුව රු.මිලියන 154.19 ක් ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතු වේ..
- (ඈ) කොළඹ කොටුව ට්‍රාන්ස්වර්ක් වතුරසූ ඉඩම රු.මිලියන 4,999.7කට දේශීයව ස්ථාපිත විදේශීය පෞද්ගලික සමාගමක් වෙත මිශ්‍ර සංවර්ධන ව්‍යාපෘතියක් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා 2012 වර්ෂයේ දී වර්ෂ 5ක ව්‍යාපෘති කාලයක් සඳහා බදු දී තිබුණි. ගිවිසුම් ප්‍රකාරව සංවර්ධන කටයුතු ආරම්භ නොකිරීම නිසා 2018 ජූලි 04 දින නැවත ගිවිසුම්ගත වී තිබුණි. නමුත් 2023 ජූලි වන විට වසර 05 ක් ගත වී තිබුණද ව්‍යාපෘතිය නිම කර නොතිබූ අතර ව්‍යාපෘතියේ පළමු අදියර යටතේ අපේක්ෂිත සම්පූර්ණ මහල් 81කින් සමන්විත වූ ගොඩනැගිල්ලෙන් මහල් 60 ක් සඳහා ගොඩනැගිලි සැකිල්ල පමණක් ඉදිකර තිබුණි. මෙම ප්‍රමාදය හේතුවෙන් නැවත ගිවිසුම්ගත වූ 2018 ජූලි 04 දිනට වූ වෙළඳපොල වටිනාකමක් පූර්ව කල්බදු වටිනාකමක් අතර වෙනස වූ රු.මිලියන 1,290.04 ක් මෙම වාර්තාවේ දිනය දක්වාම අය කර ගෙන නොතිබුණි.
- මෙම ඉඩමේ බදු වටිනාකම සහ වෙළඳපළ වටිනාකම අතර වෙනස මින් පෙර වාර්තා කල පරිදි ව්‍යාපෘතිය සම්පූර්ණ කල පසුව ඉදිකරන නිවාස ඒකක විකිණීමේ දී අයකර ගත යුතුය.
- අයවිය යුතු මුදල් කඩිනමින් අයකර ගැනීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුවේ.

1.7 නීති, රීති, රෙගුලාසි සහ කළමනාකරණ තීරණ ආදියට අනුකූල නොවීම

නීති, රීති, රෙගුලාසි ආදියට යොමුව	අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 1978 අංක 41 දරන නාගරික සංවර්ධන අධිකාරි පනත II වන කොටසේ 8 ඡේදයේ (එ) වගන්තිය	අදාළ පළාත් පාලන ආයතන විසින් ක්‍රියාත්මක කළ යුතු නාගරික ඉඩම් පරිහරණ ප්‍රතිපත්තිය නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් සකස් කිරීම සිදුකළ යුතු වුවත් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විටත් එම කටයුතු නිමකර නොතිබුණි.	ප්‍රකාශිත බල ප්‍රදේශ 85 ක් සඳහා මේ වන විට යෝජිත භූමි පරිහරණ සැලසුම් සකස් කොට ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා අදාළ පළාත් පාලන ආයතන වෙත ලබාදී ඇත. එමෙන්ම ජාතික ඉඩම් පරිහරණ ප්‍රතිපත්තිය සකස් කිරීම සඳහා ඉඩම් පරිහරණ ප්‍රතිපත්ති දෙපාර්තමේන්තුව සමග මූලික සාකච්ඡා පවත්වා ඇත.	නාගරික ඉඩම් පරිහරණ ප්‍රතිපත්තිය සකස් කිරීම කඩිනම් කල යුතුය
(ආ) 1982 අංක 4 දරන නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ	අධිකාරිය විසින් මේ දක්වා ප්‍රකාශයට පත්කර ඇති	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් මේ	අදාළ සංවර්ධන සැලසුම් නිශ්චිත ක්‍රියාකරී

(සංශෝධන) පනත II නාගරික සංවර්ධන ප්‍රදේශ දක්වා ප්‍රකාශිත බල සැලැස්මකට අනුව කොටසේ 8 (අ) වගන්තිය 273ක් අතුරින් මෙම වාර්තාවේ දිනය දක්වා ප්‍රදේශ 188 ක් සඳහා සංවර්ධන සැලසුම් සකස් කර නොතිබුණි. දක්වා ප්‍රදේශ 85 ක් පළාත් පාලන ආයතන හෝ කොටසක් ආවරණය වන පරිදි සංවර්ධන සැලසුම් 54 ක් ගැසට් මගින් ප්‍රකාශයට පත්කර ඇත.

(ඇ) 2007 අංක 7 දරන සමාගම් පනතේ 270(ආ) ඡේදය ව්‍යාපාර කටයුතු එක් වර්ෂයකට අත්හිටුවනු ලැබුවහොත් එවැනි සමාගම් අධිකරණය විසින් ගණන් බේරා වසා දමනු ලැබිය හැකි බව සඳහන් කර ඇති නමුත් පරිපාලිත සමාගම් ලෙස අධිකාරිය විසින් 2014 නොවැම්බර් 21 දින පිහිටුවා තිබූ නාගරික ආයෝජන සහ දේපල වෙළඳාම් පෞද්ගලික සමාගම, නාගරික ආයෝජන සහ හෝටල් සංවර්ධන සමාගම, ඕචරඩ් (Orchard) නාගරික නිවාස සංවර්ධන සමාගම සහ වෝටර්ස් එජ් හෝටල් සංවර්ධන සමාගම යන සමාගම් වර්තමානය වන විට ක්‍රියාත්මක නොවන අතර ඒවා ගණන් බේරා වසා දැමීමට කටයුතු කර නොතිබුණි. මේ සඳහා වන කලමණාකරණ මණ්ඩල අනුමැතිය ලැබීමෙන් පසුව, එක් එක් සමාගම සඳහා විශේෂ යෝජනා සම්මුති සකසා අනුමැතිය ලබා ගැනීමට පියවර ගනිමින් සිටී.

නියමිත නෛතික පටිපාටි අනුගමනය කරමින් අදාළ සමාගම් ගණන් බේරා වසා දැමිය යුතුය.

(ඈ) භාණ්ඩාගාර වක්‍රලේඛ 1978 දෙසැම්බර් 19 දිනැති අංක 842 දරණ භාණ්ඩාගාර වක්‍රලේඛය වක්‍රලේඛය ප්‍රකාරව අධිකාරියට අයත් අධිකාරිය භාරයේ පවත්නා, ප්‍රයෝජනයට ගනු ලබන සියලුම ස්ථාවර වත්කම් සම්බන්ධයෙන් පොදු 287 ආකෘතිය ප්‍රකාරව ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනයක් පවත්වාගෙන යා යුතු වුවද එලෙස ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනයක් පවත්වාගෙන ගොස් නොතිබුණි. සියලුම ස්ථාවර වත්කම් සම්බන්ධයෙන් පොදු 287 ආකෘතියෙහි ඇතුළත් බොහෝ තොරතුරු පද්ධතියෙහි දැනටමත් ඇතුළත්ව ඇති අතර 2023 වර්ෂය තුළ පද්ධතිය තවදුරටත් යාවත්කාලීන කිරීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.

වක්‍රලේඛන උපදෙස් අනුව විධිමත්ව ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනයක් පවත්වාගෙන යායුතුය.

(ඉ) 2003 ජුනි 02 දිනැති රාජ්‍ය ව්‍යාපාර දෙපාර්තමේන්තු වක්‍රලේඛ අංක පීඊඩී/12

(i) 10.2.4 (අ) (ආ) ඡේද අධිකාරියට පූර්ණ කළමණාකරන ඇවර කිරීමට අදාළ හිමිකාරීත්වය සහිත මණ්ඩලය විසින් ලබා දී තීරණය සාධාරණ පැලියගොඩ වෙයා හවුසස් ඇති උපදෙස් පරිදි අදාළ වන්නේ නම් අදාළ ඇවර කිරීමේ කටයුතු සමාගම ඇවර කිරීමේ කටයුතු කිරීමේ කටයුතු කාර්යයන්වල කාර්යසාධනය කඩිනමින් සිදු කිරීම යටෝක්ත වක්‍රලේඛ අදාළ රේඛීය අමාත්‍යාංශය සඳහා අවශ්‍ය කටයුතු සිදු ප්‍රකාරව කඩිනම් කල විසින් අධීක්ෂණය කළ යුතු කරනු ලබන බව දන්වා යුතු අතර ඉදිරිපත් අතර භාණ්ඩාගාරයේ රාජ්‍ය සිටිමි. නොකල මූල්‍ය ප්‍රකාශන ව්‍යාපාර දෙපාර්තමේන්තුව වෙත ත්‍රෝමාසිකව එහි ද වගණනයට ඉදිරිපත් කාර්යසාධනය පිළිබඳව කල යුතුය. එසේම අවරකිරීම සඳහා ගතකරන කාලය මාස 06 ක උපරිමයක් කල යුතු අතර එම කාලසීමාව තුළදී ඇවරකිරීමට කටයුතු කිරීමේ කාලය දීර්ඝ කිරීමේ කාලය දීර්ඝ කිරීමේ කාලය දීර්ඝ කරගැනීම සඳහා කැබිනට් අනුමැතිය ලබාගැනීමට අනුකූල වී නොමැතිව තිබූ අතර කටයුතු කළ යුතු වුවද සමාගම මෙම අවශ්‍යතාවයන්ට අනුකූල වී නොමැතිව තිබූ අතර 2012 ජූලි 01 දින ආරම්භ කරන ලද ඇවර කිරීමේ කාර්යයන් මෙම වාර්තාවේ දින වන විටත් අවසන් කර නොතිබුණි.

(ඊ) 2006 ජාතික ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහය

(i) 4.2.1 (අ), (ආ), සහ (ඉ) ඡේද සහ 4.2.2 (අ) ඡේදය අවම වශයෙන් වර්ෂ 03 ක කාලයක් සඳහා සකස් කර මාස 06 කට වැඩි නොවන කාලයක් තුළ නිතිපතා යාවත්කාලීන කළ යුතු ප්‍රධාන ප්‍රසම්පාදන සැලැස්මක් හා ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවන්හි පියවර ක්‍රමානුකූලව විස්තර කෙරෙන ප්‍රසම්පාදන කාලසටහනක් අධිකාරිය විසින් සකස් කර නොතිබුණි. 2020 වර්ෂය සඳහා නියමිත ආකෘතියට අනුව ප්‍රධාන ප්‍රසම්පාදන සැලැස්මක් සකස් කර ආවරණය වන පරිදි ඇති අතර එහි ප්‍රධාන ප්‍රසම්පාදන ආරම්භ සැලැස්ම හා ප්‍රසම්පාදන කරන දිනය හා කාලසටහන පිළියෙල කල යුතුය. ප්‍රසම්පාදනය අවසන් කිරීමට අපේක්ෂිත කාලය සඳහන් කර ඇත.

(ii) 8.10.1 ඡේදය සහ 8.11.4 (අ)(i) ඡේදය අධිකාරිය විසින් ප්‍රදානය කර තිබූ කොන්ත්‍රාත් පිළිබඳ නිබේ. නිරීක්ෂණය පිළිගෙන අධිකාරිය විසින් ප්‍රදානය කරන කොන්ත්‍රාත්

තොරතුරු අධිකාරියේ වෙබ් අඩවියේ හෝ වෙනත් උචිත මාධ්‍යයක හෝ ප්‍රසිද්ධියට පත් කර නොතිබූ අතර, කොන්ත්‍රාත් පැහැර හැරි සැපයුම්කරුවන් පිළිබඳ දත්ත මූලාශ්‍රයක් නඩත්තු කර නොතිබුණි.

පිළිබඳ තොරතුරු අධිකාරියේ වෙබ් අඩවියේ හෝ වෙනත් උචිත මාධ්‍යයක හෝ ප්‍රසිද්ධියට පත්කළ යුතුය.

- (උ) 2015 ජූනි 17 දිනැති රාජ්‍ය ව්‍යාපාර දෙපාර්තමේන්තු වකුලේඛ අංක PED 03/2015
- මාසික පාරිශ්‍රමික ලබාගන්නා නිලධාරීන් කළමනාකරණ මණ්ඩල රැස්වීම් වලට සහභාගීවීමේදී දීමනා ලබාගත නොහැකි වුවද හිටපු සභාපති, අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් හා ක්‍රියාකාරී අධ්‍යක්ෂවරුන් වකුලේඛ උපදෙස් වලට පටහැනිව 2015 මාර්තු සිට 2020 ඔක්තෝබර් දක්වා රු.මිලියන 3.20 ක් දීමනා වශයෙන් ලබාගෙන තිබුණි. 2020 දෙසැම්බර් සිට අදාළ ගෙවීම් නතර කර තිබුණද ගෙවන ලද මුදල් අයකරගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.
- 2013 ජනවාරි සිට 2020 නොවැම්බර් දක්වා ඉහත නිලධාරීන් වෙත සහභාගීත්වය වෙනුවෙන් ගෙවනු ලැබූ දීමනාව ගෙවනු ලැබූ දීමනාව අයකර ගැනීමට අදාළ මුදල, එකී නිලධාරීන්ට දැනුම්දීම සඳහා 2023 ජූනි 22 දිනැති කළමනාකරණ මණ්ඩලයේදී තීරණය කර ඇත. ඒ අනුව කටයුතු කරනු ලබන බව දන්වා සිටිමි.
- තෛතික ප්‍රතිපාදන වලට පටහැනිව කරන ලද ගෙවීම් අයකර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

සමාලෝචිත වර්ෂයේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය රු. මිලියන 1,879.21ක ලාභයක් වූ අතර ඊට අනුරූප ඉකුත් වර්ෂයේ ලාභය රු. මිලියන 1,208.50 ක් විය. ඒ අනුව මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි රු. මිලියන 670.71 ක වර්ධනයක් නිරීක්ෂණය විය. මෙම වර්ධනයට, මධ්‍යම අදායම් ලාභීන් සඳහා වන නිවාස ව්‍යාපෘතියෙන් ලද ආදායම ඉකුත් වර්ෂයේ සිට රු.මිලියන 613.76 කින් හෙවත් සියයට 133 කින් ඉහළ යාම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී තිබුණි.

2.2 ප්‍රධාන ආදායම් හා වියදම් විෂයයන්වල ප්‍රවණතා විශ්ලේෂණය

අයිතමය	2020 වර්ෂය වටිනාකම රු.	2019 වර්ෂය වටිනාකම රු.	වෙනස රු.	2019 වර්ෂය සමඟ සමාලෝචිත වර්ෂයේ දී වෙනස් වීමේ ප්‍රතිශතය (%)
ආදායම්				

කුලී ආදායම්	1,734,607,117	1,766,194,297	31,587,180	(2)
පොළී ආදායම්	1,772,290,233	1,886,207,657	113,908,424	(6)
මධ්‍යම අදායම් ලාභී නිවාස විකුණුම් ආදායම්	1,073,750,142	459,989,308	1,243,760,034	133

වියදම්

වැටුප් හා වේතන	1,663,317,110	1,680,683,077	17,365,967	(01)
අලුත්වැඩියා හා නඩත්තු	328,023,808	353,992,812	25,969,004	(07)
විදුලි ගාස්තු	205,246,922	188,487,645	16,759,277	09
ප්‍රවාහන, ප්‍රවාරණ, ආරක්ෂණ වෙනත්	109,748,188	216,588,788	106,840,600	(49)

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) බොරැල්ල, ඕවල් විවි නිවාස සංකීර්ණයේ නිවාස ඒකක 608 ක් සමාලෝචිත වර්ෂයේදී අලෙවි කිරීමෙන් ලද ශුද්ධ ආදායම ඉහත මධ්‍යම අදායම් ලාභී නිවාස විකුණුම් ආදායම කැපී පෙනෙන ඉහළ යෑමට හේතු වී තිබුණි.
- (ආ) මධ්‍යම අදායම් ලාභී නිවාස අලෙවිය සඳහා දරන ලද ප්‍රවාරණ වියදම් හේතුවෙන් 2019 වර්ෂයේ දී ප්‍රවාහන, ප්‍රවාරණ, ආරක්ෂණ හා වෙනත් වියදම්වල එකතුව ඉහළ ගොස් තිබූ අතර 2020 වර්ෂයේදී එම කටයුතු සාමාන්‍ය තත්ත්වයට පත්වීමෙන් එකී වියදම්වල එකතුව රු. මිලියන 106 කින් හෙවත් පෙර වසරට සාපේක්ෂව ආසන්න වශයෙන් හරි අඩකින් අඩුවී තිබුණි.

2.3 අනුපාත විශ්ලේෂණය

අනුපාතය	2020	2019
ඡංගම අනුපාතය	1.40:1	1.04:1
ක්ෂණික අනුපාතය	1.36:1	1.04:1
තෝලන අනුපාතය %	12	13

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) ඡංගම අනුපාතයෙහි පිළිගත් අවම අවශ්‍යතාවය 2:1 වුවත් අධිකාරියේ එම අවම අවශ්‍යතාවය හෝ සපුරා නොමැතිකම හේතුවෙන් කාරක ප්‍රාග්ධන ගැටළු පැන නැගිය හැකි බව නිරීක්ෂණය කරන නමුත් ඉකුත් වර්ෂය සමඟ සැසඳීමේදී සාධනීය වර්ධනයක්ද පෙන්නුම් කෙරේ.
- (ආ) ක්ෂණික අනුපාතය සම්බන්ධව සලකා බැලීමේදී එය පිළිගත් අවම අවශ්‍යතාවය වන 1:1 සපුරා තිබුණි. මෙම වඩාත් ද්‍රවශීල වත්කම් සහ වගකීම් සම්බන්ධ යහපත් ප්‍රවණතාවයකි.
- (ඇ) තෝලන අනුපාතය සැලකීමේදී අධිකාරියේ සමාලෝචිත වර්ෂය සහ ඉකුත් වර්ෂයේදී යහපත් තෝලනයක් පෙන්නුම් කරන අතර සමාලෝචිත වර්ෂයේ විගණනයට ඉදිරිපත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්වෙන තොරතුරු අනුව අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳව දැඩි අවිනිශ්චිත බවක් නිරීක්ෂණය නොවේ.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය
3.1 අනාර්ථික ගනුදෙනු

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) 2006 වර්ෂයේ දී අධිකාරිය රු.මිලියන 345ක් ආයෝජනය කර පිහිටුවා තිබෙන නාගරික සංවර්ධන සහ ආයෝජන (පෞද්ගලික) සමාගමෙන් සහ 2010 වර්ෂයේ දී පිහිටුවා තිබෙන ලංකා රෙස්ට් හවුසස් සමාගමෙන් ආරම්භ කළ දින සිට කිසිදු ලාභාංශයක් අධිකාරිය වෙත ලැබී නොතිබුණි. තවද රු.මිලියන 236.81 ක් ආයෝජනය කර තිබූ චෝටරස් එජ් සමාගමෙන්ද කිසිදු ලාභාංශයක් සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා අධිකාරිය වෙත ලැබී නොතිබුණි.</p>	<p>මෙම පරිපාලිත සමාගම් වල කළමනාකරණ මණ්ඩල නියෝජනය කරනු ලබන අධිකාරියේ නිලධාරීන්ද එකී සමාගමේ කළමනාකරණ මණ්ඩල රැස්වීම් කිහිපයකදීම මේ සම්බන්ධයෙන් කරුණු විමසීම් සිදුකර ඇත. කෙසේවෙතත්, ලාභාංශ නොලබන ආයතන සම්බන්ධයෙන් අධිකාරියේ කළමනාකරණය විසින් ඉදිරියේ දී සලකා බලා අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගනු ඇත.</p>	<p>මෙම සමාගම්වල අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයෙහි සමාජිකයන්ගෙන් සියයට 50 ඉක්මවූ නියෝජනයක් අධිකාරිය සතුවන නිසා ආයෝජනයන්ට සාධාරණ ප්‍රතිලාභයක් ලබා ගැනීමට ක්‍රියාකල යුතුය.</p>
<p>(ආ) හම්බන්තොට සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය යටතේ මාගම් රුහුණුපුර ජාත්‍යන්තර සම්මන්ත්‍රණ ශාලාව ඉදිකිරීමේදී එහි ප්‍රධාන ශ්‍රවණාගාරය, කොරියානු අන්තර්ජාතික සහයෝගීතා ඒජන්සිය විසින් (KOICA) ඇමරිකන් ඩොලර් මිලියන 6.4ක් (රු.මිලියන 851.2) වැය කරමින්ද සම්මන්ත්‍රණ ශාලාවේ අනෙකුත් ඉදිකිරීම් සඳහා රු.මිලියන 3,830.87ක් රජයේ අරමුදල් වලින් වැය කරමින් ද ඉදිකර තිබුණි. ඊට අමතරව මෙය පවත්වා ගෙන යාමට අයහාර වියදම් ලෙස වර්ෂ 2017 සිට 2020 දක්වා රු.මිලියන 93.38 ක් අධිකාරිය විසින් වැයකර තිබූ නමුත් එම ව්‍යාපෘතියෙන් එම කාලපරිච්ඡේදයට අදාළව ආදායම් ලෙස උපයා තිබුණේ රු. මිලියන 20.64 ක් පමණි. මේ අනුව එම ව්‍යාපෘතිය පිරිවැය එලදායි නොවන ව්‍යාපෘතියක් බව නිරීක්ෂණය විය.</p>	<p>ඉදිරියේදී මෙම මධ්‍යස්ථානය පවත්වාගෙන යාම නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය සහ පුද්ගලික අංශය ඒකාබද්ධව (PPP) සිදු කිරීමට බලාපොරොත්තු වේ. ආදායම් ඉපැයීම කෙරෙහි කොතෙක් ගැටළුකාරී තත්ත්වයක් ඇති වුවද අත්‍යවශ්‍ය නඩත්තු කටයුතු හා නොවලැක්විය හැකි සේවා කිරීම් හේතුවෙන් දැරිය යුතු පිරිවැය එලෙසම පැවති පසුබිමක ආදායම් ඉක්මවා වියදම් දැරීමට සිදුවී ඇත.</p>	<p>ව්‍යාපෘතියෙන් විකල්ප අදායම් උත්පාදන මාර්ග සොයා බැලිය යුතු අතර ගොඩනැගිලි හා සෙසු සම්පත්වල ආරක්ෂාවට ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.</p>
<p>(ඇ) ඉඩම් අත්පත් කරගැනීමට අදාළ වන්දි ගෙවීම් සම්බන්ධයෙන් විගණනය වෙත ලබාදී තිබූ උපලේඛනය අනුව සිදු කරන ලද නියැදි පරීක්ෂාවේදී, අවස්ථාවන් 21 ක් සම්බන්ධයෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට ගෙවිය යුතු වන්දි මුදල් ප්‍රමාණය වූ රු.මිලියන 252.25 ක් ඉක්ම වූ</p>	<p>ප්‍රාදේශීය ලේකම් විසින් වන්දි පරීක්ෂණ අවසන් වන තෙක් සහ වන්දිලාභීන් හඳුනා ගන්නා තෙක් 38 වගන්තිය යටතේ දේපළ පවරා ගත් දින සිට පනතේ ප්‍රතිපාදන යටතේ පොලී ගෙවිය යුතුව ඇත.</p>	<p>අනාර්ථික වශයෙන් පොලී ගෙවීම් සිදු නොවන ලෙස කටයුතු කිරීමට අදාළ අංශ සමඟ මනා සම්බන්ධීකරණයක් පවත්වා ගත යුතුය.</p>

රු. මිලියන 486.47 ක් පොලී වශයෙන් ගෙවීමට තිබූ බව නිරීක්ෂණය විය.

3.2 හඳුනාගත් පාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියට අයත් කොළඹ 05 මයුර පෙදෙසේ පර්චස්56.5 ක විශාලත්වයෙන් යුත් ඉඩම පුද්ගලික ආයතනයක් වෙත මාස 06ක එනම් 2016 ජුනි සිට නොවැම්බර් දක්වා කාලයකට මාසයකට රු.650,000ක තක්සේරු බදු වටිනාකමකට ලබා දී තිබුණි. එවකට නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ (ඉඩම්) ලෙස කටයුතු කළ අභ්‍යන්තර තක්සේරු කමිටුවේ සභාපති කමිටු රැස්වීම් පැවැත්වීමකින් තොරව කිසිදු සාධාරණ හේතුවක් නොදක්වා පිළිගත් තක්සේරු ක්‍රමවේදයක් අනුගමනය නොකරමින් තක්සේරු වටිනාකමෙන් සියයට 70ක් අඩුකර එනම් මාසික කුලිය රු.200,000 දක්වා අඩුකර විධිමත් බදු ගිවිසුමකට එළඹීමෙන් තොරව එම ඉඩම භාවිතය සඳහා ලබාදී තිබුණි. තවද මාස 6 ක කාලය ඉක්මවා අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ අනුමැතිය ලබාගැනීමෙන් තොරව වසර 3 ½ කට එනම් 2020 දෙසැම්බර් 31 දින දක්වා එම ඉඩම බදු දීමට කටයුතු කර තිබුණි. බදුකරුගෙන් ඉඩම පරිහරණය කළ කාලය තුළ තක්සේරු කළ කුලිය අය නොකළ නිසා අධිකාරියට සිදුව තිබූ පාඩුව රු.මිලියන 18.90ක් වූ අතර ඊට අමතරව කුලිය මත VAT හා NBT ලෙස ගෙවිය යුතු මුදල්ද අයකර නොගැනීම නිසා සිදුව ඇති මුළු පාඩුව රු.මිලියන 20කට අධික බව බව නිරීක්ෂණය විය. මෙම සිදු වූ අලාභය අදාළ වගකිව යුතු පාර්ශවයන්ගෙන් 2023 සැප්තැම්බර් 30 වන විටත් අයකර ගෙන නොතිබුණි.</p>	<p>රු.මිලියන 18.90ක අලාභය අයකර ගැනීම සඳහා අධිකාරිය විසින් අල්ලස් හෝ දූෂණ විමර්ෂණ කොමිෂන් සභාව හා අපරාධ පරීක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව හා පොදු ව්‍යාපාර පිළිබඳ පාර්ලිමේන්තු කාරක සභාව සම්බන්ධ කර ගෙන සිදුකර ඇති ක්‍රියා මාර්ග විස්තර කර ඇත.</p>	<p>සිදුව ඇති අලාභය අයකරගත යුතු අතර එවැනි සිදුවීම් යලි සිදු නොවීමට අවශ්‍ය අභ්‍යන්තර පාලනයන් ශක්තිමත් කළ යුතුය.</p>
<p>(ආ) අධිකාරිය සතු කොළඹ කොටුව ඩී.ආර්.විජේවර්ධන මාවතට මායිම්ව පිහිටි අක්කර 02 රුඩ් 02 පර්චස් 21.4 ක ඉඩම ප්‍රසිද්ධ මිල කැඳවීමෙන් තොරව 2007 වසරේ සිට මිශ්‍ර සංවර්ධන ව්‍යාපෘතියක් වෙනුවෙන් ඉඩමේ භුක්තිය රැන්කි එන්ටර්ටේන්මන්ට් හෝල්ඩින් ලිමිටඩ්</p>	<p>මේ සම්බන්ධව අභ්‍යන්තර ජ්‍යෙෂ්ඨ නිලධාරීන්ගෙන් සමන්විත කමිටුවක් මගින් එනම් අධ්‍යක්ෂ (නීති), අධ්‍යක්ෂ (ඉ.සං.හා ක.), අධ්‍යක්ෂ (වත්.ක.අය.) මූලික පරීක්ෂණයක් පැවැත්වූ අතර එහි</p>	<p>ඉඩම් සංවර්ධන කටයුතු සඳහා බදු පදනමට ලබාදෙන සෑම අවස්ථාවකදීම අධිකාරියේ පවත්නා නීති, රීති ප්‍රතිපාදන වලට අනුව කටයුතු කළ යුතු වේ. තවද</p>

සමාගම වෙත අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතියකින් හා ගිවිසුමකට එළඹීමෙන් තොරව ලබාදී තිබුණි. එයින් වසර දෙකකට පසු එනම් 2009 අගෝස්තු 12 දින මේ සඳහා අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය ලබා දී තිබුණු අතර 2010 පෙබරවාරි 18 දින වසර 30 ක දීර්ඝ කාලීන බදු පදනමට රු.මිලියන 1,300 ක තක්සේරු බදු වටිනාකමට අවබෝධතා ගිවිසුමකට එළඹ තිබුණි. මේ පිළිබඳ අධිකාරියේ පවත්නා නීති රීති හා ප්‍රතිපත්ති අනුව බදු මුදල් ගෙවා අවසන් වන තෙක් ඉඩමේ භුක්තිය ලබානොදිය යුතු වුවද , එයට පටහැනිව බදු මුදල් ගෙවා නොතිබියදී මෙම ඉඩමේ භුක්තිය අදාල සමාගමට භාරදී තිබූ බව නිරීක්ෂණය විය. එසේ වුවද සමාගම විසින් 2009 අගෝස්තු සිට 2013 සැප්තැම්බර් 25 දින දක්වා කාලය තුළ අවස්ථා 07 කදී රු.මිලියන 557 ක් වූ බදු මුදල් පමණක් ගෙවා තිබුණි. මේ අතර මෙම ඉඩම 2007 වසරේ සිට රථගාලක් උපයෝජනය කර ආදායම් උපයා තිබුණු අතර සමාගම විසින් 2010 වර්ෂයෙන් පසුවද අත්සන් කළ අවබෝධතා ගිවිසුම පරිදි ඉඩමේ කිසිදු සංවර්ධන කටයුත්තක් සිදුකර නොතිබුණි. පසුව 2013 මාර්තු 25 දින නැවතත් අවබෝධතා ගිවිසුමක් අත්සන් කර තිබූ අතර එම ගිවිසුමට ද පටහැනිව උපයාගත් ආදායමින් අධිකාරිය වෙත අදාල ගෙවීම් සිදුකර නොතිබුණි. එසේ තිබියදීත් 2016 අගෝස්තු 12 දිනැති ප්‍රධාන තක්සේරුකරුගේ රු.මිලියන 3620 ක බදු තක්සේරු වටිනාකමට නැවත 2017 පෙබරවාරි 16 දිනැති අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල අනුමැතිය මත වසර 50 කට ----- සඳහා බදුදීමට මුල් සමාගමේ හිමිකරු සතු තවත් සමාගමක් සමඟ රු.මිලියන 3,352 ක බදු වටිනාකමකට ගිවිසුම් ගතවී තිබුණි. ඉහත සමාගම 2007 සිට 2017 දක්වා වාහන ගාල් කිරීමට යොදවා ආදායම් ඉපයූ කාලය තුළ ඉඩම වෙනුවෙන් ගෙවූ රු.මිලියන 557 ට පොලියක් ඔවුන් වෙත ගෙවිය යුතු බවට කල ඉල්ලීමට අනුව ප්‍රධාන තක්සේරුකරුගේ වටිනාකමින් රු.මිලියන 330 ක් අඩු කිරීමට අධිකාරියේ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ විධිමත් අනුමැතියකින් තොරව අධිකාරිය සමාගම සමඟ එකඟවී තිබුණි. මේ හේතුවෙන් අධිකාරියට දැරීමට සිදුවූ අලාභය සම්බන්ධව වගකිව යුතු පාර්ශවය සම්බන්ධයෙන් කිසිදු

නිර්දේශ 2022 නොවැම්බර් 07 දින පැවති කළමනාකරණ මණ්ඩලය වෙත ඉදිරිපත් කිරීමෙන් අනතුරුව 2022 නොවැම්බර් 17 පැවති කළමනාකරණ මණ්ඩල රැස්වීමේදී සාමාජිකයින් 05 දෙනෙකු ඇතුළත් කමිටුවක් පත්කර ඇති අතර, එම කමිටු නිර්දේශයන් මත ඉදිරි කටයුතු සිදුකිරීමට නියමිතව ඇත.

මෙම ගනුදෙනුව සම්බන්ධයෙන් අධිකාරියට සිදුවූ අලාභ සම්බන්ධ වගකිව යුතු පාර්ශවයන්ට එරෙහිව ක්‍රියාකල යුතු අතර අදාල ඉඩම ඵලදායී ආර්ථික කටයුත්තකට භාවිත කිරීමට කටයුතු කල යුතුය.

ක්‍රියාමාර්ගයක් 2023 දෙසැම්බර් 31 දින දක්වාම ගෙන නොතිබූ අතර 2023 ජූලි 30 දින දක්වාම කිසිදු සංවර්ධන කටයුත්තක්ද එම ඉඩමේ සිදුකර නොතිබූ බවද නිරීක්ෂණය විය .

3.3 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා විගණන නිරීක්ෂණය

කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම

නිර්දේශය

(අ) නාගරික පුනර්ජීවන ව්‍යාපෘතිය යටතේ අඩු ආදායම්ලාභී නිවැසියන් සඳහා ඉදිකරන නිවාස සංකීර්ණවල පදිංචි කිරීමේදී ඔවුන් පදිංචි වී සිටි ස්ථාන (වතු) 18ක ඉඩම් නිදහස් කර ගැනීමක් සිදුවූවත් එයින් වතු 06කට අදාළ හෙක්ටයාර් 11.23 ක පමණ වූ ඉඩම්වල අයිතිය අධිකාරිය වෙත මේ දක්වා පවරාගෙන නොතිබුණි. එසේම නාගරික පුනර්ජීවන ව්‍යාපෘතිය යටතේ 2020 වර්ෂය අවසාන වන විට ඉදිකරන ලද නිවාස සංකීර්ණ 22 කට අයත් ඉඩම් අතුරින් නිවාස යෝජනා ක්‍රම 09ක් පිහිටි ඉඩම් මේ දක්වා අධිකාරියට පවරාගෙන නොතිබුණි. මේ හේතුවෙන් නිවාස ලාභීන්ට එම නිවාසවල අයිතිය ලබාදීම හා නිවාස යෝජනා ක්‍රම සඳහා සහාධිපත්‍ය කළමනාකරණ අධිකාරියේ සහතිකය ලබාගැනීමට නොහැකි වී තිබුණි.

නිවාස සංකීර්ණ 22ක් පිහිටා ඇති ඉඩම් අතුරින් නිවාස සංකීර්ණ 13ක් පිහිටි ඉඩම් 6(1) වගන්තිය යටතේ දීමනා බලපත්‍ර ලබාගෙන ඇත.

පවරා නොගත් ඉඩම් කඩිනමින් පවරාගත යුතු අතර නිවාස යෝජනා ක්‍රම සඳහා සහාධිපත්‍ය කළමනාකරණ අධිකාරියේ සහතිකය කඩිනමින් ලබාගැනීමට ක්‍රියාකල යුතුය.

(ආ) අධිකාරිය විසින් 2013 වර්ෂයේ ආරම්භ කර ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබූ නාගරික පුනර්ජීවන ව්‍යාපෘතිය යටතේ ඉදිකිරීමට යෝජිත වූ නිවාස ඒකක 68,000කින් නිවාස ඒකක 14,542 ක් පමණක් ඉදිකර එයින් ද නිවාස ඒකක 12,325 ක පමණක් 2020 දෙසැම්බර් 31 දින වන විට නිවාස ලාභීන් පදිංචි කර තිබුණි. නිවාස ඒකක 1,946 ක් විවිධ රජයේ ව්‍යාපෘති සඳහා වෙන්කර තිබූ අතර නිවාස 271 ක් නිශ්කාර්යව පැවතුනි. පදිංචි කරන ලද නිවාසලාභීන් වෙත නිවාසවල හිමිකාරීත්වය ලබාදීමට නොහැකි වීම නිසා ඒවායේ කළමනාකරණ සංස්ථා පිහිටුවා නඩත්තු කටයුතු පැවරීමට නොහැකි වීම හේතුවෙන් 2020වර්ෂය සඳහා පමණක් මෙම නිවාස ඒකකවල විදුලිය, ආරක්ෂක වියදම්, ජලය , පිරිසිදු කිරීම් සහ නඩත්තු කටයුතු වෙනුවෙන් රු.මිලියන 230.93 ක් වැය කිරීමට අධිකාරියට සිදුවී තිබූ අතර නියමිත පරිදි විදුලි බිල් නොගෙවීම මත 2020 වර්ෂය සඳහා

හිස් තත්ත්වයේ පවතින නිවාස 271 ලබා දීමේ කටයුතු අඛණ්ඩව සිදු කරමින් පවතී. තවද නාගරික පුනර්ජීවන ව්‍යාපෘතිය යටතේ නිවාස ඒකක 951 ක කටයුතු නිමකිරීමට ආසන්නව පවතින අතර, මහ භාණ්ඩාගාරයේ අරමුදල් ප්‍රතිපාදන නොලැබීම හේතුවෙන් ව්‍යාපෘතිය ඉදිරියට ගෙන යාම සඳහා ස්වයං මූල්‍යනය යටතේ ඉන් නිවාස ඒකක 450 ක් විවෘත වෙළඳපොළේ අලෙවි කිරීමට කටයුතු කරමින් තිබෙන අතර, ඒ සඳහා කැබිනට් අනුමැතිය ලැබී ඇත. එසේම නාගරික පුනර්ජීවන ව්‍යාපෘතියට සහාය දැක්වීමේ ව්‍යාපෘතිය යටතේ නිවාස ඒකක 4,074 ඉදිකිරීමට කටයුතු සිදු කරමින් පවතී. තවද චීන ආධාර යටතේ

ආරම්භ කරන ලද ව්‍යාපෘතිය හැකි උපරිම ආකාරයෙන් සාර්ථක කර ගැනීම සඳහා කටයුතු කල යුතුය.

රු.මිලියන 1.2 ක දඩ මුදලක්ද අධිකාරියට ගෙවීමට සිදුවී තිබුණි.

නිවාස ඒකක 1,996 ක ප්‍රමාණයක් අඩු ආදායම්ලාභීන් වෙනුවෙන් ඉදිකිරීම් කටයුතු නුදුරේම ආරම්භ කිරීමට නියමිතය.

(ඇ) පොදු මහජනතාව වෙත සේවා සපයනු ලබන මූල්‍ය හා පරිපාලන ආයතන සංකීර්ණයක් ඉදිකිරීම සඳහා සුදුසු ස්ථානයක් වශයෙන් රාජගිරිය, ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර මාවතේ පිහිටි අක්කර 04 පර්චස් 43 ක් වූ ඉඩම් කොටස් 03 ක් 2013 ඔක්තෝබර් 09 දින අධිකාරිය විසින් අත්පත්කරගෙන තිබුණි. නමුත් මෙලෙස අත්පත් කරගනු ලැබූ ඉඩමෙන් අක්කර 02 රුඩ් 03 පර්චස් 01ක් වූ ඉඩම් කොටස් 02ක් වර්ෂ 2015 දී හා 2016 වර්ෂ වලදී මුල් හිමිකරුවන්ට නැවත අවසතු කර තිබූ අතර ඉතිරි රුඩ් 01 පර්චස් 02 ක ඉඩම් ප්‍රමාණය සඳහා 2021 දෙසැම්බර් 31 දිනට රු.මිලියන 213 .22 ක් වන්දි වශයෙන් ගෙවීමකර තිබුණි. කෙසේ නමුත් එම ඉඩම් කොටස 2023 ජූනි වන විටත් මුලින් අපේක්ෂා කල කාර්යයට හෝ වෙනත් කිසිදු සංවර්ධන කාර්යයක් සඳහා යොදවාගෙන නොතිබුණි .

රජයේ ඉඩම් ආඥා පනතේ 6 (1) වගන්තිය යටතේ විශේෂ දීමනා පත්‍රය මෙම ඉඩම සඳහා ලබා දෙන මෙන් 2022 සැප්තැම්බර් 16 දින ඉල්ලුම් කර ඇති අතර ,ඒ සඳහා ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර කෝට්ටේ ප්‍රාදේශීය ලේකම් විසින් අවශ්‍ය කටයුතු කරමින් පවතී .එය ලබා ගැනීමෙන් අනතුරුව සුදුසු සංවර්ධන කාර්යයක් සඳහා තෙවන පාර්ශවයක් වෙත ඉඩම බැහැර කිරීමට නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් කටයුතු කරනු ලැබේ.

අත්පත් කරගත් ඉඩම් සඵලදායීව උපයෝජනය කල යුතුය.

(ඈ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ සැප්තැම්බර් මාසයේදී වැඩ අවසන් කර තිබූ නිවාස ඒකක 608 කින් සමන්විත ඕවල් විච නිවාස ව්‍යාපෘතියෙහි නිවාසලාභීන් සහ 2018 වැඩ අවසන් කර තිබූ නිවාස ඒකක 500 කින් සමන්විත අංගොඩ ලේක් ක්‍රිස්ටි නිවාස ව්‍යාපෘතියෙහි නිවාසලාභීන් විසින් පිළිවෙලින් රු. මිලියන 4,756.32 ක් සහ රු.මිලියන 816.3 ක මුදලක් අධිකාරිය වෙත ගෙවා තිබියදීත් එම නිවැසියන් වෙත නිවාසවල නීත්‍යානුකූල අයිතිය පැවරීම 2023 ජූලි වන විටත් නිමකර නොතිබුණි.

2023 වර්ෂයේ ජූනි මාසය වන විට මෙම ව්‍යාපෘතියේ පැවරුම් කර 144ක් පමණ අත්සන් කර ඇති අතර, ඉතිරි නිවාසලාභීන් දේපලේ වර්තමාන වෙළඳපොල වටිනාකම මත මුද්දර ගාස්තුව පළාත් ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවට ගෙවීම පිළිබඳ ගැටළුව මත පැවරුම්කර අත්සන් කිරීමේ ප්‍රමාදයක් ඇති වී තිබේ.

පවත්නා ගැටලු විසඳා ගැනීමෙන් පසු නිවැසියන් වෙත නිවාසවල නීත්‍යානුකූල අයිතිය පැවරීමට කටයුතු කල යුතුය.

(ඉ) කොළඹ පිටකොටුව වෙළඳ සංකීර්ණය (මැනිං මාර්කට්) පැලියගොඩ නැවත ස්ථාපනය කිරීම සඳහා අධිකාරිය විසින් 2016 වර්ෂයේදී රු.බිලියන 6.9 ක භාණ්ඩාගාර ප්‍රතිපාදන උපයෝජනය කර ඉදිකළ පැලියගොඩ වෙළඳ සංකීර්ණය සමාලෝචිත වර්ෂයේ සැප්තැම්බර් වන විට වැඩ අවසන් තිබුණි. නමුත් 2022 සැප්තැම්බර් 15 වන විටත් එහි කඩකාමර 1,395 කින් කඩකාමර 417 වෙළඳ මහතන් වෙත ලබාදී නොතිබුණි.

මෙම විගණන ඡේදයේ 2022 නොවැම්බර් 30 දිනට විකල්ප වෙළඳ කුටි ලබා දී නොමැති බවට වාර්තා වී ඇතැයි සඳහන් මැනිං වෙළඳුන් 167 දෙනා වෙත ද විකල්ප වෙළඳ කුටි ලබා දී ඇත.

අදාල කඩකාමර සුදුසුකම් සපුරන ලද වෙළඳ මහතන් වෙත ලබාදී අධිකාරියට ලැබෙන ආදායම් වැඩිකර කරගත යුතුය.

(ඊ) පන්තිපිටිය වීරමාවතේ පිහිටි නිවාස 500කින් යුත් නිවාස යෝජනා ක්‍රමය ඉදිකිරීම සඳහා අමාත්‍ය මණ්ඩලය පත්කළ ප්‍රසම්පාදන කමිටුවක් මගින් තෝරා ගන්නා ලද කොන්ත්‍රාත් සමාගමක් වෙත 2017 ජුනි 15 දින කොන්ත්‍රාත්තුව පිරිනමා තිබුණි. මෙම ව්‍යාපෘතියේ වැඩ අවසන් කළ යුතු දිනය 2019 දෙසැම්බර් 31 දින වූ නමුත් එම කාලය තුළ වැඩ අවසන් කිරීමට නොහැකිවීම හේතුවෙන් අධිකාරියේ සභාපතිතුමාගේ අනුමැතියෙන් 2022 සැප්තැම්බර් 29 දක්වා කාලය දීර්ඝ කර තිබුණි. මෙම නිවාස ඒකක 500 න් ආරක්ෂක අමාත්‍යාංශය සහ නාවික හමුදාව වෙත නිවාස ඒකක 101 ක්ද, පෙර විකුණුම් ක්‍රමය යටතේ විකුණන ලද නිවාස ඒකක 202ක්ද වූ අතර ඉතිරි නිවාස 197 ක් පෙර විකුණුම් සිදු කිරීමකින් තොරව ඉදිකිරීම් කටයුතු සිදුකරමින් තිබුණි. ආරක්ෂක අමාත්‍යාංශය සහ නාවික හමුදාව විසින් රු.මිලියන 1,011.79 ක් හා පෙර විකුණුම් ක්‍රමය යටතේ මිලදී ගත් නිවාස සඳහා රු.මිලියන 2,176.84 ක් වශයෙන් එකතුව රු.මිලියන 3,188.63 ක මුදලක් අධිකාරිය වෙත ලැබී තිබූ නමුත් 2023 ජූලි වන විටත් එම නිවාසවල වැඩ අවසන්කර නිවාස ලාභීන්ට භාරදී නොතිබුණි .

A,B,C හා D නිවාස කුළුණක ඒකක 101 බැගින්ද E කුලුනේ නිවාස ඒකක 96 ක් ද ලෙස ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක අතර නිවාස කුළුණු අංක B හා D ඉදිකිරීම් මේවන විට සම්පූර්ණයෙන් අවසන් කර ඇති අතර, C කුළුණේ ඉදිකිරීම් නිමකොට තව සති දෙකක් තුළ භාරදීමට නියමිතය. A හා E කුළුණු මෙම වසර නිම වීමට පෙර සම්පූර්ණ කර නිවාසලාභීන්ට ලබාදීමට අපේක්ෂිතය. B කුලුනේ නිවාස 101 සඳහා රජයේ කැබිනට් මණ්ඩල තීරණයක් අනුව ගරු පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රීවරුන් වෙත නිවාස ලබාදීම සිදුකර ඇති අතරම D කුලුනෙහි නිවාස 101 අතරින් මුදල් ගෙවා ඇති නිවාස ඒකක 95 ක නිවැසියන් පදිංචි කරවීම මේ වනවිට සිදු කරමින් පවතී. E කුළුනේ නිවාස 96 අතරින් ඒකක 43 ප්‍රමාණයක් මේ වනවිට ගනුදෙනුකරුවන් වෙන්කරවා ගෙන ඇත. කොවිඩ් වසංගත තත්වය හා රට තුළ ඉන් පසුව උද්ගතවූ ආර්ථික අර්බුදකාරී තත්වය මත ඉදිකිරීම් කර්මාන්තයේ සිදු වූ නිද වැටීම හේතුවෙන් එය සම්පූර්ණ කිරීමට අපහසු විය.

ව්‍යාපෘතියේ වැඩ අවසන්කර නිවාස කඩිනමින් නිවාස ලාභීන් වෙතට ලබාදිය යුතු අතර ඉතිරි නිවාස විකිණීමට කටයුතු කර ආදායම් මාර්ග වැඩිකර ගත යුතුය.

3.4 මෙහෙයුම් අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31දිනට මාසික කුලී පදනමට වානිජ කටයුතු සඳහා කුලියට ලබාදුන් පරිශ්‍ර 7,655 ක් පැවති අතර එයින් අක්‍රිය කුලී හිමියන් ගණන 3,053 ක් හෙවත් සියයට 47 ක් වූ අතර සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විට එම	2020 දෙසැම්බර් මස 31දින වන විට කුලී ණයගැතියන්ගෙන් සක්‍රීය ණයගැතියන් සංඛ්‍යාව 4602 ද, අක්‍රීය ණයගැතියන් 3053ක්ද වශයෙන් මුළු එකතුව 7655 ක් වී ඇත.	අක්‍රිය කුලී හිමියන්ගේ හිඟහිටි මුදල් කඩිනමින් අයකිරීමටද වැඩපිළිවෙලක් සකස් කල යුතුය.

කුලී හිමියන්ගෙන් අධිකාරිය වෙත ලැබිය යුතු හිඟ කුලී මුදල රු.මිලියන 255.79 ක් විය. තවද සක්‍රීය කුලී හිමියන් 4,602 කින් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විට අධිකාරිය වෙත ලැබිය යුතු හිඟ බදු කුලී ශේෂය රු.මිලියන 718.25 ක් විය. ඒ හේතුවෙන් 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට රජයට අයවිය යුතු එකතුකළ අගය මත බදු (VAT) ආදායම රු .මිලියන 90.66 ක්ද අහිමි වී තිබුණු බව නිරීක්ෂණය විය. ගිවිසුම් ප්‍රකාරව නියමිත කුලී මුදල් අයකර ගැනීමට ප්‍රමාණවත් අවධානයක් යොමු නොවීම මේ සඳහා ප්‍රධාන ලෙස බලපා තිබුණි.

අක්‍රීය හා සක්‍රීය ණයගැතියන්ගේ 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට පිළිවෙලින් රු.මිලියන 255.79ක් හා රු.මිලියන 718.25ක් අයවිය යුතු වේ.

අධිකාරියේ ඉඩම් සංවර්ධන හා කළමනාකරණ අංශය හා දේපල කළමනාකරණ අංශය ගනුදෙනුකරුවන්ගේ මාසික ආදායම හා ගෙවීම් හැකියාව පිළිබඳව ඇගයීම් කර අදාල වෙන්කිරීම් සිදුකරන අතර, ප්‍රමාණවත් ආරක්ෂිත තැන්පතු ලබාගැනීම ද සිදු කරනු ලැබේ.

(ආ) කොම්පක්ස්විදිය ප්‍රතිසංවර්ධන ව්‍යාපෘතියට අයත් ඉඩමෙහි පදිංචිවී සිටි පවුල් සඳහා මහල් නිවාස ඒකක ඉදිකිරීමේ කාර්යය 2015 වර්ෂයේදී නිමකළ යුතුව තිබුණි. නමුත් ඉදිකිරීම් කටයුතු භාරදී තිබූ කොන්ත්‍රාත්කරුවන්ගේ ප්‍රමාදය මත අදාළ ඉදිකිරීම් උපදේශක ආයතනය වෙත රු.මිලියන 5.49 ක අමතර උපදේශක ගාස්තුවක් හා ඉඩමෙහි මුල් පදිංචිකරුවන් සඳහා මහල් නිවාස ඒකක ලබාදෙන තෙක් මාසික කුලී ලෙස රු.මිලියන 61 .20 ක් ලෙස එකතුව රු.මිලියන 6 6.69 ක් අධිකාරිය විසින් ගෙවීම් කර තිබුණද එම මුදල ඉඩම් සංවර්ධන සමාගමෙන් 2023 ජූලි දක්වා ප්‍රතිපූර්ණය කර ගෙන නොතිබුණි.

ව්‍යාපෘතිය තුළින් අමතරව ඉදිකරන ලද නිවාස ඒකක 62 ක් අතුරින් නිවාස ඒකක 58 ක් විකිණීමෙන් රු.මිලියන 612.80 ක ආදායමක් මෙම අධිකාරිය වාර්තා කර ඇත. ඒ අනුව මෙම අමතර නිවාස ඒකක විකිණීම තුළින් රු.මිලියන 141 කට ආසන්න ලාභයක් මෙම අධිකාරිය වාර්තා කර ඇත. ඒ අනුව අදාල රාජ්‍ය ඉංජිනේරු සංස්ථාව සඳහා ගෙවීම් සහ තාවකාලික පදිංචිය සඳහා ගෙවීම් කරන ලද කුලී මුදල් සම්පූර්ණ ලෙස අදාළ අමතර නිවාස ඒකක විකිණීම මත ආවරණය කරගෙන ඇත.

සමාගමෙන් ලැබිය යුතු මුදල ප්‍රතිපූර්ණය කර ගැනීමට කඩිනමින් කටයුතු කළ යුතුය.

(ඇ) පැලියගොඩ වෙයාර් හවුසස් සමාගමේ රු.මිලියන 376.44 පිරිවැය සහිත ගුදම් ගොඩනැගිලි 2017 අගෝස්තු 31 දින සිට අධිකාරිය වෙත පවරා ගැනීමට අධිකාරියේ අධ්‍යක්ෂක මණ්ඩලය විසින් තීරණය කර තිබුණි. නමුත් මෙම වාර්තාවේ දිනය දක්වා අදාළ ගොඩනැගිලි අධිකාරිය වෙත පවරා ගැනීමට හා ඒ අනුව අධිකාරියේ වත්කම් ලෙස වාර්තාගත කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි .එහෙත් අධිකාරිය විසින් මෙම ගුදම් සංකීර්ණ කුලියට දීමෙන් 2017අගෝස්තු සිට 2020 දෙසැම්බර් 31දක්වා රු.මිලියන 45.85 ක කුලී ආදායමක් උපයාගෙන තිබුණි.

මෙම ගුදම් සංකීර්ණය තවදුරටත් PWCC සමාගමේ ගිණුම් පොත්වල දක්වා ඇති අතර ඇවරකරු විසින් ඇවර කිරීමේ ගිණුම් ඉදිරිපත් කරන තෙක් අධිකාරියේ ගිණුම්වලට ලබා ගැනීමට නොහැකිවී ඇත. කෙසේ වෙතත් ඇවරකරු විසින් ඇවරකිරීමේ ගිණුම් ඉදිරිපත් කිරීමට යටත්ව 2017 අගෝස්තු 31 දින සිට එම ගුදම් සංකීර්ණ වල කළමනාකරණය නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය වෙත භාර දී ඇති බැවින් මෙම කුලී මුදල් උත්පාදනය කරගෙන ඇත.

මෙම ගුදම් සංකීර්ණය අධිකාරියට පවරාගෙන එලදායී ලෙස ආර්ථික කටයුත්තකට යොදා ගැනීමට ක්‍රියාකල යුතුය.

3.5 මතභේදයට තුඩුදෙන ගනුදෙනු

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) දිවයිනේ ප්‍රධාන නගර කේන්ද්‍ර කරගත් යෝජිත නාගරික සංවර්ධන ව්‍යාපෘති සඳහා රජයේ සහ පෞද්ගලික ඉඩම් අධිකාරිය වෙත පවරාගැනීමට 2020 ඔක්තෝබර් 12 දිනැති අංක MUD/H/2020/CP/37 දරණ අමාත්‍ය මණ්ඩල සංදේශය සඳහා 2020 ඔක්තෝබර් 27 දින අනුමැතිය ලැබී තිබුණි. එම සංදේශයට ඇමුණුම්කර තිබූ ඉඩම් 45 ක් අතුරින් සමාජශාලා ලෙස පවත්වාගෙන ගිය ඔටර්ස් ඇක්ට්ට්ස් හා 80 ක්ලබ් යන ආයතන දෙක පිහිටි හෙක්ටර්යාර් 1.8274ක ගොඩනැගිලි සහිත ඉඩම් තුනක් අධිකාරිය විසින් පවරාගෙන සංවර්ධනය කර මහජනයාට විවෘත කළ යුතු බවට අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය ලැබී තිබුණි. නමුත් අධිකාරිය 2023 ජුනි දක්වාම අදාළ සමාජ ශාලා මහජනයාට විවෘතකර නොතිබුණි. තවද 80 ක්ලබ් සමාජ ශාලාවේ නවීකරණ කටයුතු සඳහා අධිකාරිය විසින් 2021 වර්ෂයේ දී රු.මිලියන 453.88 ක් වැයකර තිබුණි.</p>	<p>80 සමාජ ශාලාව 2023 ජුනි 23 දින සිට මහජනතාව වෙත විවෘත කර මෙහෙයුම් හා කළමණාකරන කටයුතු පවත්වාගෙන යාම සඳහා පියවර ගෙන ඇති අතර ඉදිරියේදී මෙම සමාජ ශාලාව පිහිටි ඉඩම සඳහා ආයෝජන යෝජනා කැඳවීමට අදාළ කටයුතු මෙම අධිකාරිය මගින් සිදු කරමින් පවතී. ඔටර්ස් සමාජ ශාලාව පිහිටි ඉඩමෙන් කොටසක් මිශ්‍ර සංවර්ධන ව්‍යාපෘතියක් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා 2021 ජුනි 20 දින පල කරන ලද පුවත්පත් දැන්වීම් මගින් ටෙන්ඩර් කැඳවුවද එය සාර්ථක නොවීය.</p>	<p>අදාළ අමාත්‍ය මණ්ඩල නිර්ණය අනුව සමාජ ශාලා මහජනතාවට විවෘත කළ යුතුය.</p>
<p>(ආ) විගණන වෙත ඉදිරිපත් කරන ලද වන්දි ගෙවීම් උපලේඛනය අනුව අධිකාරිය විසින් පවරාගෙන තිබූ ඉඩම් අක්කර 66 රූඩ් 02 පර්චස් 25.5 ක ප්‍රමාණයක් සඳහා හිමිකරුවන් නිශ්චිතව හඳුනාගත නොහැකිව තිබුණු අතර ඒ වෙනුවෙන් වෙන් කරන ලද වන්දි ප්‍රමාණය රු.මිලියන 2,040.72 ක් හා පොලිය රු.මිලියන 493.83 ක් විය. මෙම ශේෂ අතර 1984 වර්ෂයේ සිට පැවත එන ශේෂද පැවති අතර හිමිකරුවන් හඳුනාගත නොහැකි වීම හේතුවෙන් අධිකාරියට පොලිය ලෙස අමතර වැයබරක් දැරීමට සිදුව තිබුණි.</p>	<p>ඉඩම් අත්පත් කර ගැනීමේ පනතේ 38 වගන්තිය යටතේ පවරා ගත් දේපල වල ප්‍රාදේශීය ලේකම් විසින් වන්දි පරීක්ෂණ අවසන් වන තෙක් සහ වන්දිලාභීන් හඳුනා ගන්නා තෙක් 38වගන්තිය යටතේ දේපල පවරා ගත් දින සිට පනතේ ප්‍රතිපාදන යටතේ පොලී ගෙවිය යුතුව ඇත.</p>	<p>අදාළ ආයතන සමඟ සම්බන්ධීකරණය කර ගෙන ඉඩම් හිමියන් කඩිනමින් හඳුනාගෙන අධිකාරියට ගෙවීමට සිදුවන වන්දි පොලී අවම කරගත යුතුය.</p>

3.6 නිෂ්කාර්ය හෝ උෟන උපයෝජිත දේපල, පිරියත හා උපකරණ

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) නාගරික සංවර්ධන කලාපයක් ලෙස ප්‍රකාශයට පත්කර ඇති කොලොන්නාව රාජගිරිය ප්‍රදේශයේ පිහිටි අක්කර 6.451 විශාලත්වයෙන් යුතු ඉඩමක් කසල බැහැර කිරීම සඳහා පවරාගැනීමට කටයුතු කර තිබූ අතර 1964 අංක 28 දරන ඉඩම් අත්කර ගැනීමේ (සංශෝධන) පනතේ 44 වෙනි වගන්තිය යටතේ බලය පැවරීමේ සහතික පත්‍රයක් 2008 අප්‍රේල් 23 දින අධිකාරිය වෙත නිකුත් කර තිබුණි. නමුත් ඉඩම් ආඥා පනතේ 6 (1) වගන්තිය ප්‍රකාරව ඉඩම සඳහා නීත්‍යානුකූල අයිතිය විගණිත දිනය වන 2022 නොවැම්බර් 28 දින වන දක්වාද අධිකාරිය වෙත ලබාගෙන නොතිබුණි. 2012 වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දින සිදුකරන ලද වත්කම් තක්සේරුවෙන් අධිකාරියේ වත්කම් වලින් මෙම ඉඩම ඉවත්කර තිබීම නිසා ඉඩම් සංවර්ධනයට දරණ ලද රු.මිලියන 4.46ක වියදම් 2012 වර්ෂයේ ලාභයට එරෙහිව කපාහැර තිබුණි. කොලොන්නාව තෙල් ගබඩා සංකීර්ණය අසල පිහිටා ඇති සමාජ ආරක්ෂාවක් අවශ්‍ය එම භූමිය කසල බැහැර කිරීම සඳහා යොදවාගැනීමට වූ ශක්‍යතා අධ්‍යයනයක් හෝ කසල බැහැර කිරීම සඳහා මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය මගින් නිකුත් කරන ලද පාරිසරික බලපත්‍රයක්ද ලබාගෙන නොතිබුණි. කෙසේ නමුත් මෙම ඉඩම මේ දක්වා කිසිදු කාර්යයකට නොයොදා නිෂ්කාර්යව පවතින බව නිරීක්ෂණය විය.</p>	<p>ඉඩම් අත්කර ගැනීමේ වියදම් වශයෙන් දරා ඇති දැනට 2012 වර්ෂයේ දී ලාභයට එරෙහිව කපා හැර ඇති වටිනාකම, 2021 වර්ෂයේ අවසන් ගිණුම් ප්‍රකාශන වල ද වගුරු බිමක් වශයෙන් නිශ්චිත වටිනාකමක් ඇතුළත් නොකල ද, ඉඩම සංවර්ධනය කරනු ලබන අවස්ථාවක දී එකී වර්ෂයට අදාලව තක්සේරු වටිනාකම අනුව අවසන් ගිණුම් වල ගැලපුම් කිරීමට කටයුතු කරනු ලැබේ. මෙම වගුරු සහිත ඉඩම සඳහා 6 (1) වගන්තිය යටතේ දීමනා පත්‍රය ලබා ගැනීමෙන් අනතුරුව, සුදුසු සංවර්ධන ව්‍යාපෘතියක් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ශක්‍යතා අධ්‍යයනයක් සිදු කිරීමටත් පාරිසරික නිරවුල් සහතිකයක් ඇතුළු අදාල සියළුම අනුමැතීන් ලබා ගැනීමෙන් අනතුරුව ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර කෝට්ටේ කලාපීය සංවර්ධන සැලසුමට අනුකූලව අවසරලත් සංවර්ධන ව්‍යාපෘතියක් සඳහා යොදා ගැනීමට අපේක්ෂා කරනු ලැබේ.</p>	<p>ඉඩමේ නීත්‍යානුකූල අයිතිය කඩිනමින් පවරා ගත යුතු අතර මෙම ඉඩම වඩාත් ඵලදායී ආර්ථික කටයුත්තකට යොදාගැනීමට කටයුතු කල යුතුය.</p>
<p>(ආ) එවකට පැවති මහනගර හා බස්නාහිර සංවර්ධන අමාත්‍යාංශයේ ප්‍රතිපාදන යටතේ ක්‍රියාත්මක වූ “සුඛිත පුරවර” නගර සංවර්ධන ව්‍යාපෘතියෙහි එක් අදියරයක් වූ කොන්ත්‍රාත් වටිනාකම රු.මිලියන 269.12 ක් වූ මහල් 05කින් සමන්විත මහර පරිපාලන හා වානිජ සංකීර්ණයේ ඉදිකිරීම් කටයුතු අධිකාරිය විසින් 2017 දී ආරම්භ කර 2019 අවසන් කර තිබුණද නිසි පරිදි අදාළ පාර්ශවයන්ට භාරදී නොතිබුණි. එමෙන්ම බිම් මහල හා පළමු මහලේ කාර්යාල 04ක් ස්ථාපනය කර තිබූ නමුත් ගොඩනැගිල්ලේ</p>	<p>සම්පූර්ණ ගොඩනැගිල්ලම මහර ප්‍රාදේශීය සභාව වෙත ලබාදීම සඳහා ලද උපදෙස් මත 2023 ජනවාරි 19 දින පැවති කළමනාකරණ මණ්ඩලය වෙත යොමු කල අතර, ඒ සඳහා අනුමැතියද හිමිවිය. ඒ අනුව දෙපාර්ශවය අතර අවබෝධතා ගිවිසුමක් සකස් කිරීමට කටයුතු කරමින් පවතී.</p>	<p>අධිකාරියට අලාභයක් නොවන පරිදි අදාළ පැවරීමේ කටයුතු සිදු කල යුතු බව</p>

ඉතිරි කොටස සැලසුම් කළ පරිදි කිසිදු වානිජ හෝ කාර්යාල පහසුකම් සඳහා භාවිතා නොකර 2022 ඔක්තෝම්බර් 31 දින දක්වාම නිශ්කාර්යව පැවතුණි .

- (ඇ) 2006 වර්ෂයේ දී ගාල්ල නගර සංවර්ධන සැලැස්ම යටතේ ඇලෝසියස් විද්‍යාලීය ක්‍රීඩාංගනය, ගාල්ල ජාත්‍යන්තර ක්‍රීඩාංගනය හා ක්‍රීඩා සංකීර්ණයක් ඉදිකිරීම සඳහා නිවාස, වගාවන් හා ව්‍යාපාර පැවති යාබද ඉඩම් අක්කර 16 රූඩ් 03 පර්චස් 0.57 ක් අත්පත්කර ගැනීමට අධිකාරිය කටයුතු සිදුකර තිබුණි. මෙම ඉඩම් සඳහා වන්දි මුදල් ගෙවා නිරවුල් කිරීම වෙනුවෙන් රු.මිලියන 400ක මුදලක් සඳහා මහා භාණ්ඩාගාරයෙන් ඉල්ලීම් කර තිබූ අතර 2021 ජූලි 13 දිනට රු.මිලියන 281.57 ක් වන්දි හා පොලී වෙනුවෙන් ගෙවා තිබුණි .කෙසේ නමුත් ඵලෙස පවරාගන්නා ලද භූමියෙන් වැඩි ප්‍රමාණයක් 2023 සැප්තැම්බර් 30 දින වන විටත් නිෂ්කාර්යව පැවතුණි.
- (ඈ) අධිකාරිය සතු කොළඹ කොටුව ඩී.ආර්.විජේවර්ධන මාවතට මායිම්ව පිහිටි අක්කර 02 රූඩ් 02 පර්චස් 21.4 ක ඉඩම 2023 ජූනි දක්වාම කිසිදු සංවර්ධන කටයුත්තක් සඳහා භාවිතා නොකර නිශ්කාර්යව පැවතුණි.
- (ඉ) 2022 නොවැම්බර් 17 පැවති කළමනාකරණ මණ්ඩල රැස්වීමේදී සාමාජිකයින් 05 දෙනෙකු ඇතුලත් කමිටුවක් පත්කර ඇති අතර, එම කමිටු නිර්දේශයන් මත ඉදිරි කටයුතු සිදුකිරීමට නියමිතව ඇත.

3.7 ව්‍යාපෘති හෝ ප්‍රාග්ධන වැඩ ප්‍රමාදයන්

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 2018 ජනවාරි ආරම්භ කර 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට ඉදිකිරීම් නිම කිරීමට යෝජිත අදියර 5 කින් සමන්විත වූ රු.මිලියන 400 ක ඇස්තමේන්තුගත වටිනාකමක් සහිත බේරේ වැවෙහි බටහිර ඉවුර සංවර්ධන කිරීමේ ව්‍යාපෘතියෙහි කොන්ත්‍රාත් වටිනාකම රු.මිලියන 20 ක් වූ එක් ව්‍යාපෘතියක වැඩ අවසන් නොකර අධිකාරිය භාරගෙන තිබුණි.	දැනට මෙහි සියයට 68 ක භෞතික ප්‍රගතියක් ලබාගෙන ඇත. පවතින මූල්‍යමය ගැටලු අනුව තවදුරටත් ප්‍රතිපාදන වෙන්කරගැනීමේ අපහසුතාවය මත අනෝනා අවබෝධතාවයෙන් යුතුව කොන්ත්‍රාත්තුව නිමකර නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය භාරගෙන ඇත.	අධිකාරිය වෙත අනාගතයේදී අනවශ්‍ය වැය බරක් සහ ගැටළු ඇති නොවන පරිදි ඉදිකිරීම් අවසන් කර අධිකාරියට පවරාගත යුතුය.
(ආ) මීතොටමුල්ල පුනර්ජීවන ව්‍යාපෘතිය යටතේ නාගරික උද්‍යානයක් ඉදිකිරීම සඳහා 2017 වර්ෂයේ දී නායයාමකට ලක්වූ කසල කන්ද ස්ථායීකරණය කිරීම පිණිස බිලැන්කට් ලේයරයක් යෙදීම හා හරිතාගාර වායු	කසල කන්ද උපදේශකයන්ගේ පිරිවිතරයන්ට අනුව මහජනයාට අනතුරුදායක නොවන ආකාරයට ස්ථායීකරණය කර ඇති බවට	ඉඩම් අත්පත්කර ගැනීමේ කටයුතු කඩිනම්කර මෙම භූමිය ඵලදායී, ආර්ථික සහ පාරිසරික කටයුත්තකට යොදා ගැනීමට කටයුතු

විමෝචන ඒකකයක් ස්ථාපනය කිරීමේ කොන්ත්‍රාත්තුව 2020 ජූනි 09 දින රු. මිලියන 269.5 කට පෞද්ගලික ආයතනයක් වෙත ලබාදී තිබුණි. මෙම ව්‍යාපෘතිය සඳහා 2023 ඔක්තෝබර් 25 දින වන විට රු.මිලියන 432.95 ක් අධිකාරිය විසින් වැයකර තිබූ නමුත් සැලසුම් කළ පරිදි උද්‍යානයක් ඉදිකර නොතිබූ අතර ස්ථායීකරණය කරන ලද කසල පිහිටි ස්ථානය වර්තමානය වන විට වල් බිහිවී අතහැර දමා තිබූ බව විගණනය විසින් 2021 දෙසැම්බර් 23 සිදු කරන ලද භෞතික පරීක්ෂාවේදී නිරීක්ෂණය විය. එසේම මෙම ස්ථානයේ ස්ථාපිත කර ඇති බැහැර වන අපජලය ඇලමාර්ග වලට හා භූගත ජලයට එකතුවීම වැලැක්වීම හා වායු විමෝචන මධ්‍යස්ථානය හරහා ගෑස් එකතුකිරීමේ පද්ධතියේදී වැඩ අවසන් කර නොතිබුණි. තවද අධිකාරිය අපේක්ෂා කළ පරිදි රාජ්‍ය පෞද්ගලික අංශ ඒකාබද්ධව ව්‍යාපෘතියේ ඉතිරි වැඩ අවසන් කිරීම සඳහා ඉඩම් අත්පත් කර ගැනීමේ කටයුතු අවසන් කර නොමැති වීම ගැටළුවක් වී තිබූ බවද නිරීක්ෂණය විය.

ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානය (NBRO) විසින් සනාථ කර ඇත. අපජල බැහැර කිරීමේ පද්ධතියෙන් සියයට 30 ක් පමණද, අහිතකර වායු විමෝචන පද්ධතියේ සියයට 25 ක් පමණද අවසන් කර ඇත. මෙම ව්‍යාපෘතියේ ඉතිරි වැඩ කොටස් අවසන් කිරීමට පුද්ගලික අංශයේ ආයෝජකයෙකු තෝරා ගැනීම පිණිස ආයෝජන යෝජනා කැඳවීම සඳහා අවශ්‍ය මූලික පියවර මෙම අධිකාරිය විසින් දැනටමත් ගෙන ඇත.

(ඇ)

විවිධ අවශ්‍යතාවයන් සඳහා කොළඹට හා තදාසන්න නගර වෙත රථ වාහනවලින් පැමිණෙන මහජනයාගේ රථ වාහන නවතා තැබීම සඳහා රථගාල් ඉදි කිරීම සහ කලින් කල එකී පහසුකම් වැඩි කිරීම තුළින් කොළඹ සහ තදාසන්න නගරවල මාර්ග තදබදය පාලනය කිරීමට මැදිහත් වීම අවශ්‍යයෙන්ම අධිකාරිය විසින් සිදුකළ යුතු වුවත් ඒ පිළිබඳව අධිකාරිය ප්‍රමාණවත් අවධානයක් යොමුකර නොතිබුණු බව නිරීක්ෂණය විය. අගනගරය තුළ රථගාල් ඉදිකිරීම සඳහා වූ ව්‍යාපෘති 15 න් 05ක් ගිවිසුම් ප්‍රකාරව ක්‍රියාත්මක වී නොතිබුණි.

හාණ්ඩාගාර අරමුදල් ලබා ගැනීමට අවශ්‍ය අනුමැතිය සඳහා ව්‍යාපෘති වාර්තාවක් සකස් කර ජාතික සැලසුම් දෙපාර්තමේන්තුව වෙත යොමු කර ඇති අතර මෙතෙක් මුදල් සඳහා අනුමැතිය ලැබී නැත.

නගරවල මාර්ග තදබදය පාලනය කිරීම සඳහා ඉටුනොකල ව්‍යාපෘති ගිවිසුම් ප්‍රකාරව කඩිනමින් ඉටුකල යුතුය.

3.8 වෙනත් සංවිධානවල සම්පත් උපයෝජනය කිරීම

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>අධිකාරියේ අනුමත කාර්යමණ්ඩලයට ඇතුළත් නොවූ සැලසුම් සහකාර තනතුර සඳහා නිලධාරීන් 108 ක් අධිකාරිය යටතේ ඇති පරිපාලිත සමාගමක් හරහා බඳවාගෙන අධිකාරියේ සේවයට යොදවාගෙන තිබුණි. එම නිලධාරීන් සඳහා 2021 වර්ෂය අවසානය වන විට එකතුව රු.මිලියන 99.21 වැටුප් හා දීමනා ලෙස ගෙවා තිබුණි.</p>	<p>අධිකාරියේ අවශ්‍යතාව මත උප සමාගම හරහා බඳවාගෙන සේවයේ යොදවා ගන්නා ලද මෙම නිලධාරීන් සඳහා, නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ සේවක සංඛ්‍යා සැලැස්මට ඇතුළත් කර, කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුවේ අනුමැතිය ඇතිව, අධිකාරියේ ස්ථීර කාර්ය මණ්ඩලයට ඇතුළත් කිරීමට මේ වන විට කටයුතු කර ඇත.</p>	<p>අධිකාරියට අවශ්‍ය කාර්ය මණ්ඩලය පරිපාලිත සමාගම් හරහා බඳවාගැනීම සිදු නොකල යුතුය.</p>

4. ගිණුම්කටයුතුභාවය සහ යහපාලනය

4.1 මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉදිරිපත් කිරීම

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>අධිකාරිය විසින් සමාලෝචන වර්ෂය සඳහා වන මූල්‍ය ප්‍රකාශන 2021 පෙබරවාරි 28 දින වන විට විගණන වෙත ඉදිරිපත් කල යුතු වුවත් ඉදිරිපත් කරන ලද්දේ 2023 ජනවාරි 10 දින වන අතර අවුරුදු 02කට ආසන්න ප්‍රමාදයක් නිරීක්ෂණය විය.</p>	<p>අදහස් දක්වා නොමැත</p>	<p>ගණන්දීමේ වගකීම කාලීනව ඉටුකිරීම සඳහා මූල්‍ය ප්‍රකාශන නියමිත කාල රාමුව තුළ ඉදිරිපත් කල යුතුය.</p>

4.2 කළමනාකරණ තොරතුරු පද්ධතියේ ඵලදායීත්වය

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) අධිකාරිය විසින් වර්තමානයේ දී භාවිත කරනු ලබන මූල්‍ය කළමනාකරණ පද්ධතිය (FMIS) පෞද්ගලික සැපයුම්කරුවෙකු වෙතින් ආයතනික අවශ්‍යතාවය වෙනුවෙන්ම සංවර්ධනය කරගෙන තිබූ අතර 2017 වර්ෂයේ සිට භාවිතයට ගනිමින් පවතී. මෙම තොරතුරු පද්ධතිය අධිකාරියේ සෙසු පද්ධති යෙදවුම් සමඟ අන්තර්ක්‍රියා කළ නොහැකි අතර ස්වාධීනව හා තනිව ක්‍රියාකරන පද්ධතියක්ද වේ. තවද මෙම පද්ධතිය ගොඩනගා ඇති තාක්ෂණය ද යල්පැන ගිය එකකි. එමෙන්ම මෙම පද්ධතිය සංවර්ධන කරන ලද සැපයුම්කරුට අධිකාරියේ ආදායම් ඉපයීම සම්බන්ධයෙන් සෘජුවම සම්බන්ධවන දේපල</p>	<p>දේපල කළමනාකරණ අංශයේ මෙහෙයුම් කටයුතු සඳහා මෙන්ම අධිකාරියේ සමස්ත මූල්‍ය තත්ත්වය හා මූල්‍ය කාර්යසාධනය තීරණය කරන මූල්‍ය අංශයේ කටයුතු වලටද සෘජුවම සම්බන්ධවේය යන ප්‍රකාශය හා එකඟ නොවේ. පද්ධතියේ අඩුපාඩු පැවතීම නිසා එය නිවැරදි කිරීමට පද්ධතිය සංවර්ධනය කිරීම හෝ නව පද්ධතියක් ස්ථාපිත කිරීම අවශ්‍යවන හෙයින්, දැනට කළමනාකරණයේ තීරණය මත නව පද්ධතියක් ඉතා ඉක්මනින් ස්ථාපිත කිරීමට කටයුතු කෙරේ.</p>	<p>පවතින පද්ධතිය ස්ථාපනයේ දී හා ක්‍රියාත්මක වීමේ දී හඳුනාගත් ගැටළු ඉවත්වන පරිදි විස්තීරණ මූල්‍ය කළමනාකරණ පද්ධතියක් ස්ථාපිත කල යුතුය.</p>

කළමනාකරන අංශයේ මෙහෙයුම් කටයුතු සඳහා මෙන්ම අධිකාරියේ සමස්ථ මූල්‍ය තත්ත්වය හා මූල්‍ය කාර්ය සාධනය තීරණය කරන මූල්‍ය අංශයේ කටයුතු වලටද තීරණාත්මක බලපෑමක් සිදුකෙරේ.

(ආ) වර්තමානයේ අධිකාරිය සතු ගිණුම්කරණ මෘදුකාංග පද්ධතිය ස්ථාපනය කිරීම සඳහා රු.මිලියන 8.30 ක් හා 2022 ජූලි 22 දක්වා නඩත්තු හා සේවාවන් සඳහා වූ සේවා ගිවිසුම් 02ක් වෙනුවෙන් වර්ෂ 2ක් සඳහා රු.මිලියන 2.16 ලෙස එකතුව රු.මිලියන 10.46 ක් ද ගෙවා තිබුණද 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට වූ විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනය සහ මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය ,ණයගැති / ණයහිමි කාල විශ්ලේෂණ, ණයගැති / ණයහිමි සැසඳුම් වාර්තා, වාර්ෂික ක්‍ෂය ගණනය කිරීම, ආයෝජන දේපල ලේඛනයක්, දෙන ලද කාලපරිච්ඡේදයකට ස්ථාවර තැන්පතු ලේඛනයක් ,අගරු වෙක්පත් උපලේඛනය, බැංකු සැසඳුම ආදී වාර්තාවන් ගිණුම්කරණ පද්ධතිය තුළින් ලබාගත නොහැකි බව නිරීක්ෂණය විය.

වැටි උපලේඛන හැර අනෙකුත් ලේඛන හා ප්‍රකාශ පූර්ණ වශයෙන් පවතින ගිණුම්කරණ පද්ධතියෙන් ලබාගත නොහැක. පද්ධති සැපයුම්කරු ලවා අදාල වැඩිදියුණු කිරීම් කරගත යුතුය.

පවතින පද්ධතිය ක්‍රියාත්මක වීමේ දී හඳුනාගත් ගැටළු ඉවත්වන පරිදි විස්තීරණ මූල්‍ය කළමනාකරණ පද්ධතියක් ස්ථාපිත කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.